

СЪВЕТ ЗА ЕЛЕКТРОННИ МЕДИИ

ПРОТОКОЛ

№ 34

от заседание, състояло се на 15 октомври 2024 г.

ПРИСЪСТВАТ: д-р Габриела Наплатанова – и.д. председател, Галина Георгиева, Къдринка Къдринова, Пролет Велкова и д-р Симона Велева

Начало на заседанието 10.00 часа, водено от Габриела Наплатанова – и.д. председател на СЕМ.

Съставил протокола – Нина Иванова.

Изслушване на кандидатите за генерален директор на Българското национално радио по реда на подадените в деловодството на СЕМ документи, както следва:

1. Милен Митев
2. Цветослава Георгиева
3. Хелия Чавдарова
4. Маргарит Русев

Габриела Наплатанова: Добър ден! Добре дошли на всички, които ще проследят изслушванията, които са последната фаза от процедурата по избор на Генерален директор на Българското национално радио, както и на тези, които ще проследят изслушванията онлайн в сайта на БНР.

Това, което мога да кажа е, че на свое заседание на 17 юли т.г Съветът за електронни медии в изпълнение на правомощието си по чл. 32, ал. 1, т. 2 от Закона за радиото и телевизията обяви процедурата за избор на Генерален директор на Българското национално радио. Изборът ще се проведе по процедура, която е приета с Решение на СЕМ от 18.10.2016 г. с общи правила, които съдържат изискванията към кандидатите, както и етапите и реда за провеждане на избора на генерални директори на обществените медии. Това, което беше прието като регламент миналата седмица за начина, по който ще протичат изслушванията на кандидатите за генерален директор на Българското национално радио и които ще напомняме на всеки един от седемте кандидати, които са допуснати до изслушванията, че всеки кандидат представя концепцията си за развитие на обществената медия в рамките на до 15 минути, членовете на Съвета за електронни медии ще имат възможност в рамките на до 5 минути да отправят своите въпроси към кандидата. Времетраенето на отговорите е общо до 20 минути с възможност за удължаване, но с не повече от 10 минути. След приключване на изслушването представители от Българското национално радио могат да задават въпроси на кандидата. Времето на изложение на всички въпроси е общо 5 минути. След изчерпване на зададените въпроси към него кандидатът отговаря в рамките на 10 минути.

Изслушванията ще бъдат проследени, както стана ясно, на интернет страницата на БНР. След приключване на изслушванията от СЕМ и при изрично съгласие от страна на

кандидатите, присъстващите журналисти, ако имат желание, могат да зададат своите въпроси извън залата.

Знаем, че изслушванията се провеждат по реда, по който са регистрирани документите на седемте кандидати и първи при нас е господин Милен Митев.

Ще започна неговото представяне с кратка биографична справка. Той е роден на 4 март 1984 г. Завършва езикова гимназия в Пловдив с английски и немски език през 2002 г. и специалност „Право“ в Софийския университет „Свети Климент Охридски“ през 2007 г. Милен Митев започва работа в БНР през 2009 г. като юрисконсулт. Впоследствие работи като старши юрисконсулт и главен юрисконсулт в националното радио. В периода август 2018 г. – юли 2019 г. изпълнява длъжността директор на Дирекция Правна и човешки ресурси на БНР. През септември 2019 г. започва работа в Българската телеграфна агенция като главен юрисконсулт, а след спечелването на конкурс на 1 ноември става главен секретар на БТА. Заема този пост до 1 април 2020 г., когато се връща в БНР като директор на Административна дирекция. През август 2021 г. е избран от Съвета за електронни медии за и.д. генерален директор на БНР, а през октомври същата година, след произведен от СЕМ конкурс, е избран за генерален директор на общественото радио с тригодишен мандат.

Милен Митев притежава опит в областта на закрилата на авторски и сродни права, обществените поръчки, медийното, трудовото и административното право, управлението на имущество и участието в европейски проекти и програми. От 2013 до 2019 г. и от 2020 г. до момента е член на Правния комитет на ЕВU – Европейския съюз за радио и телевизия, както и на експертните групи на Съюза по авторско право и публично финансиране. От април 2023 г. е член на Радиокomiteта на ЕВU, а от декември същата година става първият българин, избран за член на Управителния съвет на Европейския съюз за радио и телевизия. Участва в работни групи за изменението на Закона за авторското право и сродните му права и Закона за радиото и телевизията. Вписан е в Единния регистър на медиаторите към министъра на правосъдието и в списъка на медиаторите към министъра на културата. Водил лекционни курсове и упражнения на студенти по специалност „Право“ в Пловдивския университет и специалност „Мениджмънт на музикалните индустрии“ в Националната музикална академия. През септември 2021 г. е избран за член на Управителния съвет на Съюза на българските национални електронни медии.

С това представянето на господин Митев приключи и му даваме думата, за да представи той своята визия за управлението на Българското национално радио в следващите три години, ако бъде избран. Заповядайте.

Милен Митев: Благодаря Ви.

Уважаема госпожо председател, уважаеми членове на Съвета за електронни медии, благодаря Ви за тази възможност да проведем един сериозен и задълбочен разговор за Българското национално радио, неговото развитие и бъдеще. Смятам, че този разговор трябва да започне от настоящето, в което радиото има не малко предимства – то е лидер сред информационните програми в радиоефира, популярността му в интернет портала нараства непрекъснато. Благодарение и на многото си чуждоезикови сайтове БНР е най-цитираната онлайн българска новинарска медия и запази висока степен на обществено доверие.

Но небето не е безоблачно. По пътя напред има и доста предизвикателства. На първо място, нереструктурираната все още система за финансиране на обществените медии, която пречатства средносрочното и дългосрочно планиране и означава, че няма пряка връзка между финансирането на радиото и дейностите, които то реално изпълнява. Донякъде свързан с това е и проблемът за привличането на мотивирани кадри, които да работят в БНР.

Други предизвикателства, с които предстои да се бори радиото, е това, че брандът БНР все още не е достатъчно разпознаваем сред младите хора и се наблюдава европейска тенденция за намаляване на времето, прекарано в слушане на радио.

Въпреки това смятам, че националното радио е добре позиционирано да се справя с тези предизвикателства. Към момента то е една от основните информационни медии в страната със средно около 110 хиляди слушатели във всеки един момент. Средният аудиторен дял на БНР групата е над 32%, който попада горе-долу в златната среда на дела на обществените медии в европейските страни. Програма „Хоризонт“ е безспорен лидер в българския радиоефир с рейтинг от над 21%. Тя достига до 650 хиляди слушатели на седмична и над милион и 200 хиляди на месечна база.

През изминалата година беше извършено задълбочено проучване на радиоаудиторията с участието на фокус групи от хора, слушащи и неслушащи програмите на БНР. Това проучване доведе до редица констатации, много от които не са изненада, но някои от които си струва да се спрем, са това, че слушателите на БНР са лоялни, те активно търсят програмите на общественото радио и често прекарват в слушане на радио повече време спрямо аудиторията на останалите програми. Друга констатация, която си струва да се отбележи, е че както слушащите, така и неслушащите програмите на БНР оценяват високо професионализма на водещите и смятат, че темите в ефир се разработват задълбочено, професионално и достоверно. Просто хората, които не слушат програмите на общественото радио, не отчитат това като предимство, тъй като търсят от радиото предимно музика и забавления. По отношение на регионалните програми много хора ги чувстват по-близо до себе си и до ежедневието си. Потенциален проблем, с който радиото трябва да се справя в бъдеще е, че въпреки нарастващото си дигитално присъствие, то все още не е достатъчно добре познато сред аудиторията.

На базата на тези констатации могат да се направят някои изводи за бъдещото развитие на програмите.

На първо място, при „Хоризонт“ като информационен лидер всички промени следва да се правят много внимателно и обмислено и в съответствие с променящите се навици на аудиторията. Тук ще се обърне по-специално внимание на музикалното оформление на блоковете предавания, като се набляга на повече българска музика – това, което аудиторията очаква от нас. В следобедните часове слушателите са по-малко на брой, но обичайно прекарват повече време в слушане на радио. Това е територията, в която може да се позиционират по-продължителни интервюта, задълбочени анализи и коментари. Във вечерните и нощните часове слушателите са още по-малко на брой, но много от тях не искат да бъдат само пасивен потребител на медийно съдържание, а да влязат в активен контакт с медията. Затова и ние трябва да протегнем ръка към тях, като използваме възможностите, които ни дават новите технологии за връзка с аудиторията.

Програмата за образование, наука и култура „Христо Ботев“ е уникална не само за БНР, но и в целия български медиен пазар. Това допринася за силната лоялност на нейните слушатели. За развитието на програмата трябва да се наблегне на нейното популяризиране както чрез собствените възможности на БНР, така и чрез партньорства с медии и други институции, но може би най-важният начин за популяризиране на „Ботев“ е чрез прекия му контакт с аудиторията. През изминалата година програмата вече реализира редица изнесени предавания от различни градове в страната, като по този начин, от една страна, достиженията на местната култура и изкуство намериха място в национален ефир и от друга, местните общности имаха възможност да се запознаят как да се прави радиото.

При регионалните програми основата в тяхното развитие ще бъде затвърждаване на техния местен облик, те не трябва да преповтарят националния ефир, а да го допълват, като се залага на повече съдържание, което да е по-близо до хората в регионите като

интервюта с личности, популярни в съответния регион, предавания, посветени на историята на градовете и полезна за слушателите информация.

Друга уникална за българския медиен пазар услуга е „Радио България“ – медията за българите по света и всички, които желаят да научат повече за страната ни. За развитието на „Радио България“ ще търсим повече двустранни сътрудничества както с български медии по света, така и с обществени медии в страните, в които живеят по-многобройни български общности. За преодоляване на кадровия проблем журналисти на други програми на радиото, които владеят чужди езици, ще имат възможност да разработват материали и за нуждите на „Радио България“.

По отношение на нелинейните медийни услуги през последните три години БНР претърпя видимо развитие. Порталът <https://bnr.bg/> често попада сред десетте най-четени новинарски страници на месечна база. Онлайн продукции като „Патрулът“ се превърнаха в разпознаваеми брандове. През тази година на годишната радиоасамблея на ЕВУ „Патрулът“ дори беше предоставен като пример за успешна нова услуга, стартирана от радиооператор. Материалите във видеоканала на радиото БНР подкасти за малко повече от година са гледани над 6 милиона пъти. Но по-впечатляващо от тази цифра е обстоятелството, че основната част от тази аудитория – над 2/3 от нея, са млади хора във възрастовите групи до 35 години. Това в по-голямата си част е нова за БНР аудитория и показва развитието на стратегията, че нелинейните услуги трябва да допълват ефирното съдържание, като по този начин разширяват аудиторията на радиото. Над 60% от потребителите на сайта на БНР го четат от мобилни устройства. Най-естественото развитие за нелинейните услуги е стартирането на мобилно приложение, по което вече се работи и то може да бъде достъпно за аудиторията в началото на следващата година. То ще даде възможност за реализиране и на много нелинейни медийни услуги. Не на последно място и за по-добри и по-качествени услуги, насочени към потребностите на хората с увреждания.

Специално внимание трябва да обърнем на младежката аудитория. Тя потребява медийно съдържание по различен начин. За да достигнем до нея, е необходимо да се обособят самостоятелни канали в интернет платформите със свое визуално оформление и тон на говорене, който да е съобразен с очакванията и необходимостите на младите слушатели. Но съдържание за млади хора не може да се прави без участието на самите млади хора. Затова БНР ще стъпи на успешния си опит с обучителния проект БНР – Академия, като разработи радиоакадемия за ученици и студенти. По този начин ще отворим вратите на радиото за младите хора и се надяваме да привлечем много от тях за наши бъдещи колеги.

При архивния фонд развитието в следващите три години ще бъде подчинено на цифровизацията. БНР е част от проект по Националния план за възстановяване и устойчивост, в рамките на който в следващите три години трябва да се постигне пълна цифровизация на аналоговите архивни носители. Успоредно с това ще бъде изградено и ново лентохранилище на територията на гр. София, където ще се съхраняват оригиналите.

Музикалните състави са едно безспорно културно богатство. БНР е една от малкото медии в Европа, която поддържа шест музикални състава. Те остават еталон за изпълнителско качество. За тяхното бъдещо развитие ще се търси по-тясно сътрудничество с програмите, за да може дейността на съставите да отговаря по-пълно на програмната необходимост и реализирането на кросоувър проекти с участието на музиканти от различни състави.

През следващата година ще бъде модернизирано Студио 1 на БНР – емблематично не само за радиото, но и за цялата българска музикална сцена, което освен звукозаписно

студио, ще се превърне и в модерна концертна зала с капацитет до 300 места и технологично оборудване, което да позволява реализирането на различни събития.

В областта на технологичното развитие основната цел в следващите години ще бъде подготовката за IP излъчване, което да позволи съдържанието на БНР да се разпространява чрез всички платформи и да достига по този начин до максимално широка аудитория. В тази посока вече са направени някои стъпки, като започна подготовката за миграция към актуална версия на програмата за радиопроизводство „Далет“, която ще позволи тези възможности.

Технологичното развитие през следващите три години ще бъде подчинено на три основни приоритета. На първо място, обновяване на техническата инфраструктура. На второ, развитие на предавателната мрежа, така че качествено журналистическо съдържание на БНР да достига до хората чрез качествен сигнал. И, разбира се, не на последно място внедряването на изкуствен интелект. Медиите са сред пионерите в тази област и е много важно като започваме използването на изкуствен интелект по-широко, това да става ръка за ръка с разработването на ясни журналистически и етични стандарти за неговото ползване – област, в която смятам, че БНР може и трябва да бъде водещо в национален мащаб.

По отношение на организацията и управлението през изминалите три години беше създаден демократичен модел на управление, в който по-важните решения се вземат от колективни органи след обсъждане с работещите в БНР. Този модел ще продължи да се развива, като в бъдеще с представители на работещите ще се обсъждат не само трудовоправни и синдикални въпроси, но и други важни въпроси за развитието на радиото, като например инвестиционната програма.

В областта на финансирането основно предизвикателство остава липсата на адекватно финансиране. За да противодействаме на това, ще бъдат предприети различни мерки. От една страна, оптимизиране на разходите чрез предлагане на реклама срещу външни услуги. От друга страна, повишаване на приходите, като в тази област най-голям потенциал има интернет рекламата. През тази година вече започнахме да опитваме някои канали за монетизиране както на съдържанието в сайта, така и в интернет платформите. Разбира се, интернет реклама ще търсим балансирано, по начин, който да не засяга интереса на аудиторията да достига лесно до качествено журналистическо съдържание. Всичко казано дотук обаче няма голямо значение, ако не можем да направим крачка назад и да си зададем големия въпрос: каква е необходимостта от БНР, защо съществува общественото радио? Редица изследвания и доклади показват позитивна връзка между финансирането на обществените медии в европейските страни и доверието в техните новини, от една страна, и индексът на демокрацията, политическата стабилност и работата на институциите, от друга. Но за да постигнем тази сила и стабилност на общественото радио, така че то наистина да може да бъде полезно и да дава добавена стойност на обществото, е необходимо радиото да застане до важните обществени каузи и да ги подкрепи.

Тъй като не остава много време, ще си позволя да се спра по-подробно на първата от посочените каузи, а именно: повишаването на медийната грамотност като, разбира се, съм готов да коментирам всичко останало от презентацията и концепцията в режима на въпроси и отговори.

Повишаването на медийната грамотност е кауза не само за БНР, а и за всички медии, тъй като именно медийната грамотност е този инструментариум, който дава възможност на хората да отличават истината от манипулацията. В тази област общественото радио трябва, на първо място, да дава пример за собственото си съдържание и критерий за работа, като съществуващите редакционни стандарти ще бъдат актуализирани, така че да станат по-ясни, по-разбираеми и по-лесно приложими. Освен това е необходимо

радиото да създава и специфично съдържание, насочено към борбата с дезинформацията. В тази област БНР беше един от пионерите, една от първите български медии, която разви собствен екип за проверка на факти. За развитието на този екип ще има редица обучения както вътрешни, така и организирани съвместно с национални и европейски институции, които да позволят повече от журналистите на радиото да се ангажират с дейността по проверка на факти и да имат достъп до най-съвременните технологични инструменти и добри практики в тази област. За да се подобри качеството на информацията, която получаваме от европейските ни партньори, БНР ще се включи и в проекта на EBU „Европейска перспектива“. Не на последно място, програмите на радиото трябва да предоставят среда за задълбочена дискусия относно мерките за повишаване на медийната грамотност в партньорство с компетентните органи и неправителствения сектор.

Като цяло, за да гарантираме стабилността и устойчивостта на радиото е необходимо преди всичко да се запази неговата независимост и свободата на журналистите. БНР нееднократно е доказало, че това са важни за него ценности и нееднократно се е обединявало в тяхна защита. Поради тази причина и ако ми бъде гласувано доверие за още един управленски мандат, поемам ангажимента да продължа да бъда гарант за тази свобода и независимост и със своите усилия и усилията на ръководния екип на радиото да поддържаме една защитена среда, в която журналистите да могат свободно и спокойно да разработват теми по начина, по който смятат за най-правилен и най-полезен за обществото. Вярвам, че само по този начин Българското национално радио може в пълен обем да изпълнява своята важна обществена задача, своята мисия. Благодаря ви.

Габриела Наплатанова: И аз благодаря, че бяхте прецизен във времето.

Сега можем да преминем към сесията с въпроси от страна на Съвета, като първа ще отправя към Вас своите въпроси госпожа Галина Георгиева.

Заповядайте, госпожо Георгиева.

Галина Георгиева: Благодаря, госпожо председател.

Господин Митев, вметихте се в 13 минути и 10 секунди в своето представяне. Имам възможност да дам своето време за въпроси, в случай че е останало нещо, което Ви се струва важно да добавите към частта със своята презентация, като Ви дам и предварително своите въпроси сега, за да можете под формата на диалог да довършите. За какво не стига тригодишният мандат на един генерален директор в управлението на Българското национално радио? Какво беше най-голямото предизвикателство за Вас?

На предходното изслушване, на което аз участвах в избора Ви, си говорихме за това, че генералният директор на обществената медия става гарант за един неформален плурализъм на журналистите в радиото, да гарантира тяхното свободно изказване на мнение и обсъждане на задълбочен анализ. Какво беше предизвикателството за Вас през изминалите три години? За един неслучил се разговор във връзка със Закона за изменение и допълнение на Закона за радиото и телевизията все още ли смятате, че финансирането на обществената медия час програма – субсидия за разходване е правилният модел на финансиране? И казвам, че останалото време ще Ви го дам. Благодаря.

Габриела Наплатанова: И аз благодаря.

Заповядайте, господин Митев.

Милен Митев: Благодаря и аз.

За какво не стигат три години? Честно казано, когато човек влезе в радиото и застане на този пост, и седне на стола на генерален директор, се оказва, че три години за много малко неща стигат всъщност. Може би най-основният проблем е въпросът с финансирането, но не с неговия размер, а с неговия модел, защото спорът относно това дали финансирането на обществените медии е достатъчно или не няма голям смисъл, ако

най-напред не отговорим на въпроса за какво се получава това финансиране. Правилният модел би бил, както е практиката и в много други европейски страни, а и мнението на Европейската комисия, най-напред да има ясно изразена обществена мисия, тоест обществото, заради което националното радио съществува, трябва да ни постави конкретни задачи. Това би могло да стане най-добре, разбира се, чрез върховния представителен орган на обществото, Народното събрание, би могло да стане и в някакъв формат на широка обществена дискусия, но при всички положения общественото радио трябва да е наясно какви са неговите задачи и едва тогава да може да се води разговор какво е необходимото за изпълнение на тези задачи финансиране, тъй като едни средства могат да са достатъчни или не в зависимост от това за какво се използват. В момента националното радио извършва изключително много различни дейности – освен създаването на единадесет 24-часови програми, поддържа и шест музикални състава, голям архивен фонд, а се опитваме да се развиваме и в дигиталното пространство. Постигнатите в последните години резултати смятам ясно показваха, че това развитие е необходимо, защото факт е, че времето за слушане на ефирно радио постепенно намалява. Този процес е много бавен. Ефирното радио няма да изчезне по никакъв начин в скоро време, но ако искаме общественото радио да бъде наистина там, където му е мястото, а именно да бъде това място, от което обществото или огромната част от него получава своята информация и мястото, на което се доверява, ние трябва да бъдем навсякъде, не можем да останем само в ефира, а това налага извършването на някои инвестиции, тъй като технологичното развитие е скъпо, а то върви ръка за ръка и с развитие на човешките ресурси, тъй като новите технологии и новите медийни услуги изискват и нови хора, които да ги разработват и да участват в тяхното създаване. Така че моделът на финансиране е най-голямото предизвикателство, понеже ние се опитваме да пхнем квадратно кубче в кръгла дупка през цялото време и се чудим защо не пасва точно.

Галина Георгиева: Благодаря Ви.

Да си поговорим малко за редакционните структури. Какво е значението им при определянето на тези структури за свободата и независимостта на медията? Вие имавте предизвикателни моменти през своя мандат по тази тема и бих искала да чуя погледа Ви в края на тези три управленски години.

Милен Митев: На база на изминалия период съм убеден, че наистина важните за програмата решения трябва да се взимат от колективен орган. В този случай програмният съвет в радиото, който включва в себе си ръководствата на всичките 11 програми, дава възможност хора с различен опит и експертиза да допринесат със своето мнение за достигането на най-вярно решение, защото отговорността за управленските решения винаги се носи от органа, който е компетентен да вземе решението, но колкото повече становища има възможност да изслуша този орган, толкова по-малък е рискът решението да бъде грешно. Вярвам, че това трябва да продължи като модел. Не бива решенията да се взимат авторитарно, трябва да се взимат информирани както с помощта на консултативни органи като програмния съвет, така и с помощта на разговор с работещите в радиото, които имат различни форми на комуникация с ръководството, освен директно, разбира се, и във форматите на редакционни колегии, на синдикални организации. Въобще диалогът като цяло вярвам, че помага да избегнем много грешки.

Галина Георгиева: Благодаря.

Габриела Наплатанова: Благодаря и аз.

Следващ по ред е госпожа Къдринова. Заповядайте да отправите Вашите въпроси.

Къдринка Къдринова: Господин Митев, благодаря Ви за подробното изложение, макар че се вместихте доста кратко време, но общо взето дадохте една панорама на положението в момента в БНР, което, разбира се, е сложно с оглед и на сложната

обстановка, през която преминава и нашата страна, и светът. В сложно време Ви се падна мандатът, който приключва сега. Естествено, тъй като и досега сте бил генерален директор на БНР, някои от въпросите ми ще бъдат отправени към това, което досега Ви се случи, освен към Вашите планове напред. Поздравления, разбира се, за диалогичния климат, който създадохте по време на Вашето управление. Това е необходимо, за да може да се развива в една благоприятна атмосфера и да изпълнява мисията си БНР.

Аз искам да Ви попитам за най-голямото изпитание, според мен, което Ви се случи, с тази хакерска атака, която преживя Българското национално радио. Какви всъщност конкретно са най-големите щети? Доколко са преодолени и какви са оттук нататък мерките, които Вие споменавате тук, че ще се търси план за предотвратяване на рискове? Може ли нещо по-конкретно да кажете в тази сфера, защото действително това е свързано и с националната сигурност?

Милен Митев: Благодаря Ви.

Това наистина е много важен въпрос. Не съм фаталист, обикновено числото 13 не ми е носило нищо лошо, но 13 декември 2022 г. беше много неприятна дата не само за мен, а и за цялото национално радио. Факт е, че към този момент може би не следвахме последователно най-добрите практики за защита на информационните си ресурси. Проблемът тук е, че винаги има баланс между удобството на работа и сигурността. Колкото по-сигурна и защитена е една система, толкова по-неудобно е да се работи с нея. Ако трябва винаги всяко едно включване да минава през VPN връзки, през определени криптирани ресурси, това ще затруднява хората. Ако обаче се отвори прекалено много системата, се повишава рискът за нейното компрометиране, както стана в нашия случай. От тази хакерска атака се научиха много уроци по неприятния начин. Към момента има вече нова виртуална среда в националното радио. За съжаление, заразените тогава сървъри все още не са пуснати в употреба, тъй като чакат да приключи разследването. Надявам се, че в някакъв момент ще имаме възможност да ги използваме, защото те биха могли да вършат работа за някои вторично спомагателни дейности и да помогнат, например, на колегите ни от регионалните програми за много неща.

Щетите. На практика проблемът с тази хакерска атака дойде от това, че вирусът се включи в системата в момента, в който системата си правеше бекъп и по този начин успя да проникне и в основния и във бекъп сървъра. Това е първото нещо, което сега вече е изградено по друг начин, така че дори и да се случи да бъдем атакувани отново, тъй като никой, за съжаление, не е 100% застрахован от атака, то поне вече последиците да не са толкова тежки. Може би най-неприятното беше, че много хора загубиха информацията на своите персонални работни станции, тъй като вирусът започна да се разпространява и в тях.

И преди и след хакерската атака винаги сме призовавали колегите като добра практика да съхраняват своята информация в облак. Ние използваме продукти на Майкрософт, част от които е и облачен ресурс за съхранение, който дава възможност каквото и да се случи човек да отвори друг компютър, да си влезе с името и паролата и файловете му да се появят отново там. Въведохме и система за двустепенна верификация на всеки един служебен акаунт в БНР. Да, това е малко по-неудобно за колегите – минимум по веднъж на седмица се налага да влизат отново в мейлите си, в акаунтите си, във всички информационни ресурси, които използваме, но пък това препятства възможността, ако някой пробие системата, да стои в нея много дълго време, тъй като, когато стана тази хакерска атака, ние не знаем хакерите колко време преди това са ни наблюдавали, без ние да знаем това нещо. Проведохме и редица обучения по киберсигурност, насочени както основно към колегите от IT екипа. За съжаление, някои колеги от IT екипа напуснаха след тази хакерска атака, тъй като месеците непосредствено след нея не бяха никак леки за тях. Към днешна дата вече използваме, освен собствен ресурс във вид на

работещи за БНР IT специалисти, използваме и външни ресурси за допълнителна защита и поддръжка на всичките ни системи, тъй като радиото по дефиниция е технологична компания. Ние не можем да работим без технологиите и цялата ни работа е много тясно свързана с тях. В същото време модерните технологии са скъпи. Даваме си сметка, че няма как да бъдем на върха на новите инвестиции и затова се опитваме да защитим максимално добре това, с което разполагаме. Тук отново стои въпросът, че ако искаме да вдигнем още повече защитата, с която разполагаме, това е въпрос и на финансов ресурс. Ненапразно одеве споменах, че бих искал инвестиционната програма също да се съгласува с представители на работещите, защото в условия, в които парите не стигат за всичко, е редно приоритетите да се определят не еднолично от ръководството, а все пак да се обсъждат и с работещите, тъй като, ако трябва да избираме, например, между малко по-съвършена система за защита, от една страна, или да речем един асансьор, който да осигури достъпност до студиото на „Христо Ботев“, което се намира на четвъртия етаж и хората трябва да се качват до него по стълби. И двете неща са ценност. Приоритизацията е трудна.

Къдринка Къдринова: Благодаря Ви.

Аз ще си позволя още един-два въпроса. Тук виждам, че споменахте и в презентацията си, че цифровизацията на фонда е свързана с Националния план за възстановяване и устойчивост. Знаем, че там има проблеми със средствата, които трябва да дойдат от този план. Вие само на това ли разчитате и ако не дойдат тези пари какво става?

Милен Митев: Не, не разчитаме само на това. На това разчитаме, за да го приключим по-бързо. Ако нещо се обърка генерално по отношение на този план, не получим финансирането, въпреки че нещата общо взето са в процес и се случват, но целта на този план е да повиши нашия капацитет, за да можем в рамките на три години да приключим с този процес. Ако това не се случи, ние пак ще продължим по този път, просто ще ни отнеме повече време.

Къдринка Къдринова: Всичко е свързано, разбира се, със средства. Поздравления за идеята за фотоволтаична система специално за БНР, но парите пък за там откъде ще дойдат?

Милен Митев: Опитваме се да потърсим възможности за финансиране на проектен принцип, тъй като това е проект, който е свързан и с екология, и с ресурси, не само с финанси. Отделно, че ще спомогне в средносрочен и дългосрочен план да се намалят разходите на радиото.

Къдринка Къдринова: За музикалните състави искам да Ви попитам: доколко тяхната продукция, техните концерти имат възможност да подобрят самофинансирането?

Милен Митев: Имат някаква възможност, но не много. Ако трябва да съм напълно честен, приходите от концерти в рамките на последната цяла година са от порядъка на може би 200-250 хиляди лева. Разходите, за да поддържаме музикалните състави, са над 5 млн. лв. Тоест ние няма как да направим така, че съставите да се самоиздържат. Тук трябва да отбележим и факта, че ние, за разлика от много други културни институции, не се занимаваме само с музика. Нямаме собствена концертна зала, което означава, че се налага да наемаме зали. Начинът ни на финансиране също така не е като на другите културни институции. Финансирането няма общо с продадените билети и с посещаемостта на концертите, което донякъде е и плюс, защото пък ни освобождава напълно откъм програма, тъй като не търсим на всяка цена да продадем 20 места повече и по този начин можем да предоставим нещо по-различно от това, което правят останалите филхармонии и други музикални организации и институции в страната.

Големият проблем на това финансиране, както цялостно фактът, че финансирането на радиото не е свързано, не е следствие от дейностите, които изпълнява, е, че нивото на възнаграждение на музикантите ни е едно от най-ниските в страната, което мен лично

изключително много ме притеснява и естествено води и до напрежение сред самите музиканти, тъй като качеството на техните изпълнения определено не отговаря на сегашните нива на възнаграждение.

Къдринка Къдринова: И още един въпрос, надявам се, че не влизам във времето на другите колеги. Споменахте и в концепцията сте споменали за това, че ще предстоят някакви промени в редакционните стандарти и Етичния кодекс. Бихте ли конкретизирали малко по-точно за какъв тип промени става дума.

Милен Митев: Най-напред сегашните ни редакционни стандарти са един изключително дълъг документ. Вярвам, че той може да бъде много по-фокусиран и много по-ясен за разбиране и за следване. Разбира се, едни редакционни стандарти няма как да звучат като закон. Там не може всичко да се каже черно или бяло. Винаги ще има възможност за тълкуване, за интерпретации, но все пак смятам, че те трябва да са по-ясни за хората, които ще ги прилагат. Но причината, поради която не сме предприели процеса по изменение преди този конкурс е, че искам всяка една промяна в тези документи, в редакционните стандарти, Етичния кодекс първо да бъде обсъдена с редакционните колегии на всички програми, за да си дадем становището и на хората. При разработването на сегашните стандарти дойде до мен обратна връзка, че не всички от бележките, дадени от колеги журналисти, са намерили място в крайния документ без това да е било съпроводено с някакъв ясен аргумент защо да или защо не. При всички положения смятам, че журналистите в радиото, по-голямата част от тях са с изключително много опит, могат много да помогнат в процеса на обновяване на тези стандарти.

Къдринка Къдринова: Благодаря.

Габриела Наплатанова: И аз благодаря за изчерпателните отговори.

Сега наред е госпожа Пролет Велкова. Заповядайте.

Пролет Велкова: Благодаря Ви.

Казвате, господин Митев, в своята концепция, която в писмен вид представихте пред нас предварително, разбира се, че БНР би следвало да бъде бастион на качествената журналистика. Съгласна съм напълно. И така ще ви задам няколко въпроса, с които смятам, че в някакъв смисъл бих Ви улеснила да аргументирате тази си гледна точка. Сега като радиочовек ще вляза малко с въпроси като начало, ако не възразявате.

Направи ми впечатление, че предлагате следните промени в „Хоризонт“, Вие и сега казахте, че те са обосновани от социологическо изследване след аудиторията, което сте направили, и казвате така: за да привлечете нова аудитория ще се промени съотношението говор – музика в полза на музиката. И най-вече това ще се случи в сутрешните часове. От една страна, в сутрешните часове имате много по-голяма аудитория, радиото продължава основно да бъде сутрешна медия, традиционно е така и продължава да бъде така. От друга страна, казвате, че точно в сутрешните часове предвиждате да направите говорните модули по-къси, а ние знаем, че задълбочената журналистика изисква повече време. Тоест няма ли тук някакво противоречие в следобедните часове, когато имате по-малко аудитория, там да наситите с по-задълбочена журналистика? Да, казвате, следобед хората по-дълго се задържат край радиото. Със сигурност е така, но на мен лично ми се струва, Вие, разбира се, можете да го оспорите, че обществената функция на радиото е да насища с колкото е възможно повече задълбочена и качествена журналистика, която изисква повече време и че това трябва да бъде насочено към по-голяма аудитория, която имате в сутрешните си часове основно.

Милен Митев: Благодаря Ви.

Факт е, че сутрешните часове са най-силните за радиото. Точно затова е важно да задържим тази аудитория в програмите на БНР, а да не я подтикваме да търси други

информационни източници. Журналистиката в БНР трябва да отговаря на изисквания за качество във всеки един часови пояс, без значение дали е сутрин, следобед или в средата на нощта и без значение дали я слушат двама души или 500 хиляди. Когато говорим за малко по-кратки интервюта не става дума за компрометиране на качеството на журналистиката, а по-точно за това, че точно в периода, в който много хора слушат радио, хората имат различни интереси и ако в рамките на един час вместо три интервюта се поместят четири или пет, това ще даде възможност да бъдат засегнати повече теми. По този начин повече слушатели ще останат на вълните на БНР, защото, когато една тема, ако тя не интересува конкретно даден слушател, а се развива много дълго във времето, е много по-голяма вероятността той да смени станцията. Идеята е да се опитаме да представим по-голямо разнообразие от теми без това по никакъв начин да компрометира качеството на журналистиката. И разбира се, продължителността на интервюта ще се определи и от темата, и от събеседника, и от количеството въпроси, които има към него, и от обществения интерес към него. Няма никой да си постави задачата да измерва с таймер продължителността на интервюта.

Пролет Велкова: Пак цитат от Вашата концепция по отношение на регионалните радиостанции. Динамика сутрин, промяна на съотношението говор – музика в полза на музиката. Това е акцентът в онова, което виждате като визия за развитието на регионалните радиостанции. След обяд интересни личности от бизнеса, културата, сервизна информация. С изключение обаче на сервизната информация, която споменавате, не казвате нищо по същество за съдържанието на регионалните радиостанции и за мисията им, защото, ако кажем: каним интересни събеседници от бизнеса, от културата, от политиката – това добре, но защо ги каним? Дали не би трябвало някак акцентът да бъде върху това как се развиват тези населени места, тези региони съответно град, село, които попадат в региона? Тоест не би ли следвало акцентът да бъде върху това как се развива регионът, доколко е модерен, какви социални, политически, съответно икономически процеси текат и с помощта на журналистите да се търси визия за развитието на регионите?

Милен Митев: Да. Най-голямото предимство на регионалните програми е именно това, че слушателите им ги смятат за по-близки до тях, по-близки до тяхното ежедневие, за медии, които третират проблеми, с които хората се сблъскват всеки ден. Именно затова е важно там да се акцентира върху местния облик на съдържанието. Тоест, когато се водят разговори с личности, които са популярни, които са от региона, естествено в тези разговори ще се дискутират именно проблемите на региона – както развитието, така и евентуалните пречки за него. Когато дейността на регионалните програми е насочена тясно върху институциите, които имат значение за развитието на региона, тогава и ние като медия ще можем да бъдем коректив в работата на тези институции, ако тя не върви съвсем гладко и по план. По този начин регионалните радиостанции ще продължат да бъдат все по-близко до своята аудитория и това е именно тяхната допълнително добавена стойност към това, което се случва в националния ефир, защото „Хоризонт“ и „Христо Ботев“ могат спокойно да се чуят и във Видин. Ако човек обаче иска да чуе нещо, което го вълнува конкретно за региона на Видин, той ще си пусне „Радио Видин“. Предимството на това да имаме толкова много програми е възможността да диверсифицираме тяхното съдържание.

Пролет Велкова: Добре, сега добивам малко повече яснота.

Споменахте за това мобилно приложение, което следващата година вече ще е налице. Струва ми се, че малко изостанахте спрямо другите обществени медии в Европа. БНТ вече има такова приложение. Какво ви спъваше досега да го осъществите?

Милен Митев: Много дълго време отне разработката на спецификацията какво точно очакваме да бъде включено в това приложение, защото радиото, както вече стана на

няколко пъти дума, обединява множество различни дейности. Освен чисто журналистическото съдържание, ние бихме искали чрез мобилното приложение да се представи и дейността на нашите музикални състави, да се улесни достъпът до архивното съдържание. Това са много различни неща, които трудно могат и съдържателно, и чисто технически да се обединят в едно. Тези въпроси доведоха до много продължителни дискусии, много различни мнения кое как трябва точно да се случи, как точно трябва да изглежда, така че мобилното приложение на радиото да може да представи както текстово съдържание, така и звук, а вече и картина, тъй като, макар и съвсем малко радиото вече навлиза и в полето на визията, тъй като до голяма степен медийното съдържание, което се разпространява чрез интернет, е подчинено на визията и не можем да си позволим да останем без нея. Като цяло идеята на развитието на мобилното приложение е да привлече наистина нова за БНР аудитория, защото не можем да очакваме, че младите хора ще седнат да си пуснат ефирно радио, дори и в колите си. Все по-лесно става да слушаш музика през приложение и в кола, а не през традиционно радио. Вече в някои от новите коли е трудно да намериш в менюто къде точно се намира радиото.

Естествено че докато тези процеси станат по-сериозни и обхванат повече хора, особено в нашата страна, ще мине време, но пък ние трябва да сме подготвени предварително и затова е много важно мобилното приложение да играе тази допълваща роля, защото, ако младите хора свикнат с името БНР и свикнат да свързват БНР в качествено журналистическо съдържание без значение от начина, по който го потребяват – дали като текст, дали като звук, дали като видео, много по-голяма е вероятността, когато в един момент те започнат да изпитват да изпитват потребност например вечер да не гледат „Патрул“, а да слушат новини отново да се обърнат към нас.

Пролет Велкова: Добре.

Габриела Наплатанова: Имате само за още един въпрос време.

Пролет Велкова: Знам.

Наблягате на факта, че БНР следва да се управлява демократично, неавторитарно, управленските структури да взимат решенията, което, разбира се, трябва да е така. Наблягате на факта, че независимостта на журналистите, на отделните редакции е неприкосновена – това също трябва да бъде така. Но аз все пак ще Ви попитам: как от този момент Вие оценявате своето съучастие или неучастие във факта, че един журналист в БНР в продължение на години разгръщаше своя предизборна кампания със средства на данъкоплатците на практика? И подвъпрос: при положение че Вие ясно казвате: „във време на продължаващи конфликти е налице повишен риск от дезинформационни кампании, насочени срещу отслабване на защитните сили на държавата“, как Вие лично може да гарантирате неналичието на дезинформация в ефира на общественото радио, още повече то да бъде част от тази дезинформация?

Габриела Наплатанова: Благодаря.

Заповядайте.

Милен Митев: От една страна, БНР трябва да помага и трябва да бъде водещо в борбата с дезинформацията. От друга страна, БНР трябва да предоставя съдържание за всички български граждани. Един от големите проблеми в дебата около дезинформацията е, че все по-често хората са склонни да квалифицират всяко нещо, с което не са съгласни, като дезинформация, което невинаги е така. Именно поради тази причина вярвам, че силата на радиото е в този демократичен метод на регулация, в който е трудно един човек да вземе еднолично решение, защото така много по-лесно може да се сбърка.

Факт е, че по отношение на журналиста, който споменахте, той си имаше своята аудитория. Това, което се случи на европейските избори, го доказва. Той не е единственият журналист, който е направил преход от журналистиката към политиката.

Също така е факт, че във всеки един случай, в който програмният съвет на радиото е намирал някакъв проблем в неговата дейност, е имало съответна реакция. В един случай с дисциплинарно наказание, в друг със спиране на излъчване на интервю, за което беше установено, че не отговаря на етичните стандарти на БНР. Тоест дейността – както неговата, така и на всички останали журналисти в радиото, никога не е оставяна без надзор и без да има някакъв фокус върху нея.

Колкото до това дали е извършвал нещо, което може да се квалифицира като нарушение, поне в рамките на предходния мандат нарушения има различни – и дисциплинарни, и административни, и престъпления. С изключение на случая, когато той беше наказан дисциплинарно със забележка, до мен не са достигали данни за друго закононарушение, което да е извършено в ефира на БНР. И във всеки един случай, в който такава информация е достигала, в радиото е имало съответна реакция.

Габриела Наплатанова: Благодаря.

Пролет Велкова: Благодаря Ви. Няма да приема този отговор за удовлетворителен, но няма да Ви задавам повече въпроси. Благодаря.

Габриела Наплатанова: Нямайте повече време.

Нека да преминем към д-р Велева.

Симона Велева: Здравейте, господин Митев. Благодаря за презентацията.

Да започнем с първия въпрос, който и Вие повдигнахте във Вашето изложение, свързан с финансирането на Българското национално радио. Колко е в момента бюджета на Българското национално радио?

Милен Митев: Малко над 60 милиона.

Симона Велева: Да, около 62.

Кажете, за мен това е всъщност основен управленски въпрос, защо не Ви стигат 62 милиона, като по данни на Асоциацията на българските радио- и телевизионни оператори общият бюджет на радиопазара в България е около 20 милиона, с условието, че действително имате състави, изключително много служители, изключително много регионални радиостанции. Не търсите ли различни форми на финансирани, свързани не просто с източници в държавата, а също така европейско финансиране? Тук сте показал и сте изложил опит за финансиране по реда на ПВУ, но той като цяло е безплоден. Кандидатствате ли за еврофондове, за други източници, които да подсилят финансовия капацитет на радиото и всъщност тези пари действително да стигнат и да може да се увеличат както материалните ресурси, така и условията за работа на журналистите? Това ми е първото.

Милен Митев: Благодаря Ви.

Да, кандидатстваме, разбира се. Тъй като започнахте от размера на финансирането, тук отново ще се върна към това, което вече споменах малко по-рано, че дебатът относно размера на финансирането няма никакъв смисъл, ако първо не отговорим на въпроса защо се дават тези пари. Да, ако гледаме цифрите, бюджетът на общественото радио е огромен в сравнение с тези на частните радиостанции. Но в същото време дейността на БНР е много различна от тази на търговските оператори. Първо, ние имаме задължения в закона и в лицензиите си, които никой друг радиооператор няма. Един немалък разход е свързан и с това, че ние сме задължени да покриваме цялата територия на страната с радиосигнал. Към момента близо 8 млн. лв. на година отиват само за таксите за радиоизлъчване. И това, при положение че в рамките на последните пет години тези суми са нараснали само с около 20%, което аз лично смятам, че е успех, тъй като по отношение на предавателите най-големият разход е свързан с електроенергията, а тя, знаете, скочи многократно.

В същото време, когато говорим за количеството услуги, които предлагаме, трябва да се отбележи, че в последните 20 години БНР е стартирало четири нови регионални

програми без да получи нито в един от тези случаи допълнително финансиране за тях. Така че винаги стои въпросът за какво са достатъчни или за какво не са достатъчни тези средства.

Естествено, търсим варианти за допълнително финансиране. За споменатия малко по-рано проект, например, за фотоволтаична централа, която да се изгради на покрива на двете сгради на БНР също ще търсим такава. И в момента имаме финансиране по някои проекти, но те са свързани основно със създаване на журналистическо съдържание и там принципът, който сме възприели, е на практика всичките пари, които влизат, да отиват при журналистите, които създават съдържание. Нищо не остава, за да го прехвърлим към някакъв друг разход.

В същото време инфлационният натиск в последните години не е никак малък. Освен радиоразпръскването, сумите, които плащаме за авторски и сродни права също нарастват, те са процент от нашия бюджет и както бюджетът ни, така и тези възнаграждения също са много над това, което търговските медии заплащат.

Симона Велева: Да, разбрах.

Уточняващ въпрос, защото го споменахте и няколко пъти става дума, всъщност то е трета точка от Вашето изложение – околна среда, да се изгради фотоволтаична централа. Наели ли сте проектант, има ли капацитет? Не става дума тук за главната сграда на „Драган Цанков“. Имате ли всъщност постъпки в тази посока или е просто пожелателно?

Милен Митев: Имаме готов проект, според който и според изчисленията в него към момента на изготвяне на проекта, което беше преди около година, в рамките на 5-6 години сумата на тази фотоволтаична централа ще се изплати напълно, като идеята е, тъй като това е по-лесният вариант за изграждане, генерираната електроенергия да се използва само от радиото, без да имаме амбиция да връщаме ток в електроразпределителната мрежа.

Симона Велева: То това е и много сложен процес. Добре.

Кажете ми сега няколко неща по отношение на програмата. Аз Ви изчетох концепцията. Тук сте сложили втора точка – противодействие на демографската криза, което доста ме изненада, че това Ви е част от стратегията за развитие на радиото. Как радиото въобще има отношение към демографската криза и защо има толкова важно място във Вашата концепция?

Милен Митев: Това е една от каузите, които смятам, че радиото трябва да подкрепя. Всички знаем какъв е проблемът с намаляването на населението в страната. Частта, в която БНР би могло да помогне, разбира се, е частта, която се отнася за намаляването поради емиграция, тъй като чрез нея обичайно губим младите хора, губим хората, които имат амбиция за нещо повече, което смятат...

Симона Велева: Това съществен проблем ли е за радиото?

Милен Митев: Това смятам, че е съществен проблем за страната.

Симона Велева: Добре.

По отношение на програмите кажете сега, специално за „Христо Ботев“ искам да Ви попитам: ще се запази ли тази линия, която върви в момента? Директорът все още не е представил концепция за редколегията и всичко, знаете, там се прави на парче. Каква е концепцията за „Христо Ботев“? Тук във Вашата концепция сте дал изключително малко, по-малко от няколко реда как ще се развие „Христо Ботев“. И ще Ви дам един конкретен пример. Създаде се „Нощен експрес“, който има свой екип, но всъщност цялата програма го реализира и всички са заети в тази дейност. Какво ще се случи с „Христо Ботев“? Има ли цялостна концепция за развитието на „Христо Ботев“?

Милен Митев: Програма „Христо Ботев“ е много специфична поради своята насоченост. Това е програма за образование, наука и култура. По дефиниция тази програма никога няма как да бъде толкова масова, колкото политематичните програми,

новинарските и музикалните предавания. Въпреки това обаче програмата „Христо Ботев“ има потенциал да разширява своята аудитория, защото културата трябва да бъде достъпна за повече хора. Основната идея е програмата „Христо Ботев“ наистина да разшири своя кръгзор, своя капацитет, да включва повече неща, които се случват в цялата страна, да бъде по-близо до културните събития, където и да се случват те, като по този начин смятам, че ще е много по-полезна за целия културен сектор в страната.

Симона Велева: То и сега е така. Какво конкретно бихте променили, какво конкретно планирате да развиете там следващите три години, ако бъдете подкрепен?

Милен Митев: Както вече казах, има много какво да се засили по отношение на контакта на програмата с аудиторията. Това, че говорим за култура, образование и наука по никакъв начин не пречи програмата да бъде динамична и интересна. Това е посоката, в която програмата ще се развива.

Симона Велева: Дайте пример. Пак казвам – защото липсва концепция за цялостното развитие. Вие във Вашата обща концепция не сте дали никакви конкретики и доколкото разбирам всичко е това, което е в момента. Ще има ли нещо ново, нещо допълнително? Сам казвате, че това е начинът да се свърже с местната аудитория. Какво ще промените или ще окрупните, за да има истинска посока, точно за да се засили културата, изкуството и връзката с регионалните общности?

Има ли време за още въпроси?

Габриела Наплатанова: Финално.

Симона Велева: И финално – казвате, че няма финансиране, тук предвиждате да разкриете кореспонденции както в САЩ и Франция, така и в Китай и Турция. Защо решихте за Китай и Турция да разкривате допълнително кореспондентски пунктове?

Милен Митев: Защото смятам, че това са места, от които би било интересно българското общество да получава информация и защото в момента... Една от идеите е да покрием страните, които са постоянни членки на Съвета за сигурност на ООН. Това е причината в този списък да е включен и Китай, освен потенциалните възможни икономически връзки с тази огромна в световен мащаб икономика. Разбира се, давам си сметка, че всякаква журналистическа работа там минава през малко по-особен филтър. Поради това първи и основен приоритет ще бъде да осигурим постоянни кореспондентски пунктове в Съединените американски щати и във Франция. А по отношение на Истанбул това е, първо, мащабен град в наша съседна държава, в който живеят не малко българи. Смятам, че поради тези причини информацията оттам ще бъде изключително интересна за българската аудитория. А освен това Българската телеграфна агенция има свой офис, пресклуб и кореспондент, базиран в Анкара и смятам, че ако ние успеем да разкрием такъв пункт в Истанбул, ще можем да покрием по-пълноценно информацията от Турция като цяло.

Симона Велева: Благодаря. Нямам повече въпроси.

Габриела Наплатанова: И аз благодаря на колегите, че почти се вместиха във времето. За председателя остана много малко, така че аз ще дам тези три минути, които са моите пет, но все пак ще дам малко повече за отговор, за да може да кажете малко повече за това, което ще направите за хората в БНР. Все пак има увеличение на заплатите при съставите, което е по-значително в сравнение с журналистите, което е средно над 30%, доколкото знам 38% във Вашата концепция. Дали предвиждате някаква промяна в организационната структура, така че да се засилят дигиталните платформи, развитието на приложението, за което вече стана въпрос, и произвеждането на повече видео? И дали това, което се произвежда в ефира, ще може да намери място във всичките платформи като продължение по подходящ начин? И последното е свързано с борбата с дезинформацията и медийната грамотност – имате ли конкретни инициативи там, в които ще се вмените? Това е съвсем набързо, за да можете Вие да си приоритизирате отговора.

Милен Митев: Благодаря Ви.

Големият въпрос по отношение на възнагражденията отново отива към въпроса за модела на финансиране, тъй като към момента около 70% от целия бюджет на БНР отива за възнаграждения за персонала. Тоест, ако останем в настоящия модел, за съжаление си давам сметка, че евентуалната му промяна би изисквала преди всичко една политическа стабилност, каквато за съжаление в последните години в страната няма. Това, което се опитвахме да направим през последните години, е постепенно да оптимизираме някои структури и процеси. В рамките на три години с около 100 човека е намален общият състав на Българското национално радио. За съжаление това не е достатъчно, за да се постигне адекватно ниво на възнагражденията. В момента средната брутна заплата в БНР София е 2200 лв. Средната брутна заплата за гр. София е малко над 3000 лв. по последни данни от Националния статистически институт. Ясно е, че имаме изоставане. Както вече споменах, при музикантите също има такова изоставане. Към тях бяха насочени основните ни усилия, тъй като в началото предходния, сега приключващ управленски мандат, техните възнаграждения бяха от порядъка на 850 лв., което беше просто унизително. За съжаление, след като направихме няколко увеличения впоследствие инфлацията, от една страна, и процесите на общо повишаване на разходите в страната, от друга, до голяма степен заличиха положените усилия и ние отново сме в догонваща позиция. Не мога да кажа, че възнагражденията, които в момента радиото предлага, са достатъчно високи, за да привлекат хората да работят в радиото и най-вече, за да накарат хората да се гордеят с работата си в радиото. Защото не можем да разчитаме да имаме мотивирани хора, ако възнагражденията им не са мотивиращи. Разбирате, че има много други причини, които могат да мотивират човек да работи. И аз се радвам, че голяма част от хората в радиото считат работата си за кауза, но все пак въпреки всичко в края на деня е важно и какво получава човек като възмездие за положените от него усилия. Изключително ми е болно, че усилията на колегите в радиото в момента не се овъзмездяват адекватно.

Дали може да се оптимизира още? Може, разбира се, но тогава вече това ще е свързано не само с намаляване на хора, а със следващо от това намаляване отпадане на предавания, отпадане на някакви дейности.

Във връзка с казаното дотук по отношение на дигиталния екип – да, имаме необходимост от развитие, но на този етап, ако по някакъв начин финансирането не бъде променено, ако не като модел, то поне като размер, ще се опитаме да постигаме такова развитие с наличните в момента екипи. За да достигнат по-голямата част от ефирните материали до сайта, ще разчитаме на по-добра колаборация и вътрешни обучения, но преди всичко по-добра колаборация между екипите на ефира и екипите на сайта, тъй като не можем да си позволим да разширяваме щата и да назначаваме още хора в рамките на сегашния бюджет, който по-скоро ни кара да търсим мерки за оптимизация.

Габриела Наплатанова: Добре. И последен въпрос, за да се вместим изцяло във времето. Тъй като принципите на плурализъм, безпристрастност, независимост в работата са основни принципи на Европейския съюз за радио и телевизия, на който Вие сте в Управителния съвет, в Борда, как Вие бихте се ангажирали занаяпред да ги отстоявате в политиката на БНР и журналистите наистина да продължават да бъдат свободни да избират теми, събеседници?

Милен Митев: Както и досега планирането на темите става в рамките на всяка програма, в която административното ръководство на радиото не се меси. В същото време, ако има каквото и да било сигнал за проблем вътре в самата програма както аз, така и Управителният съвет сме винаги готови да влезем в такъв разговор и да помогнем да се защити свободата на всеки един журналист, който смята, че по някакъв начин бива ограничаван, включително и от своите преки ръководители. За щастие смятам, че тук не

е необходима много намеса, тъй като вътре в самото радио е изградена една такава организационна и работна култура, в която не си представям как някой би си позволил да се опитва да влияе върху журналиста от позицията на ръководител. Като цяло ръководният екип изпитва достатъчно уважение към работата на журналистите, за да им даде възможност те сами да определят своите теми и начина, по който ги разработват.

Габриела Наплатанова: Благодаря Ви за отговора.

Сега би трябвало да преминем към сесията със служителите от БНР – хора, които биха искали да отправят своите въпроси. Те ще имат общо пет минути, като ще помоля да се представят, когато задават своите въпроси, ако има такива желаещи. Има ли колеги тук, които се интересуват? Няма.

В такъв случай, ако искате да кажете нещо в заключение може би за минутка и приключваме с изслушването.

Милен Митев: Благодаря Ви.

В заключение, наистина, аз искам да Ви благодаря за възможността да започнем с Вас този разговор за бъдещето на радиото. Вярвам, че и от следващите кандидати също ще се чуят много интересни идеи, така че преди всичко пожелавам на Вас успех в провеждането на конкурса и съм убеден, че който и да бъде избран в крайна сметка ще има много добри идеи, които да заеме, които ще се чуят в следващите два дни. Важно е да провеждаме такива разговори. Важно е да мислим за посоката напред, защото обществените медии отдавна вече не са даденост. В много страни на Европа те продължават да имат изключително голямо значение. При нас обществените медии са подложени на доста сериозна конкуренция от страна на търговския сектор може би в радиото по-малко, отколкото в телевизията.

Може би последното нещо, което бих искал да кажа е, че за мен общественото радио трябва да бъде повече партньор, отколкото конкурент на търговския сектор. Точно защото, както нееднократно споменахме в този разговор, нашите задачи са различни. И макар че сме в ефир, и макар че се борим за слушатели, и макар че се борим за инвестиции и за нови технологии, преди всичко в интерес на аудиторията е не само да има плурализъм на гледните точки, но да има и плурализъм на медиите, защото колкото повече медии има, толкова по-здравословен ще бъде цялостният пазар и толкова по-защитен ще бъде интересът на аудиторията.

Габриела Наплатанова: Благодаря Ви за заключителните думи.

С това приключва тази част от изслушването, която се стриймва на сайта на БНР.

Искам да напомня, че в 12:00 ч. предстои изслушването на втория кандидат госпожа Цветослава Георгиева. Благодаря.

Габриела Наплатанова: Добър ден на тези, които ще проследят на живо процедурата по изслушване на кандидатите за генерален директор на Българското национално радио и на тези, които ще я проследят в онлайн страницата на БНР.

При нас вече в поредността, в която са регистрирани документите, е госпожа Цветослава Георгиева.

Отново ще припомня регламента, по който ще протече изслушването: представяне на концепцията на кандидата за развитието на обществената медия – до 15 минути; членовете на Съвета за електронни медии ще имат възможност да отправят своите въпроси към кандидата в рамките на 5 минути, а кандидатът ще има общо време за отговори – 20 минути с възможност за удължаване, но не повече от 10 минути. След приключване на изслушването представителите на Българското национално радио могат

да зададат въпроса на кандидата, като тяхното общо време за въпросите също е пет минути. След изчерпване на зададените въпроси към него, кандидатът отговаря в рамките на до десет минути, като ще имате минутка за заключителни думи в края на вашето представяне.

Нека да започнем с кратката биографична бележка, която сте ни предоставили към документите за Вашата кандидатура.

Цветослава Георгиева е родена през 1977 г. в гр. Плевен. Омъжена с едно дете. Магистър по стопански и финансов контрол към Стопанската академия „Д.А. Ценов“ гр. Свищов, където защитава с пълно отличие иновативен магистърски проект по тема „Психология на подконтролните лица“. Магистър по „Публична администрация“ към Великотърновския университет „Св.св. Кирил и Методи“. Преминава през курсове на обучение към Центъра за обучение и квалификация към холандското радио Hilversum и Център за развитие на медиите София на тема „Управление на радио, стратегия и тактика на съвременното радио. Отразяване на избори, писане на новини, репортерски жанрове и умения. Техника на интервюиране и други“. Преминава през обучение по „Интелектуална собственост и бизнес“ към Института по интелектуална собственост и технологичен трансфер към Университета за национално и световно стопанство. Още като студент сътрудничи в различни младежки печатни издания, а през 1999 г. започва работа като водещ и автор на предаване в едно от първите частни радиа „Плевен+“. Кариерата ѝ на радиоводещ и създател на аудиосъдържание продължава и след като радиото се преименува на „Радио Фреш“, където създава емблематичния сутрешен блок на радиото, поддържащ висок рейтинг и до днес. Между 2003 и 2005 г. е регионален главен редактор в „Дарик радио“. Между 2013 и 2015 г. е автор и редактор на вестник „Преса“. През 2019 г. създава Directo Agency – пиар агенция, която консултира медийни проекти, социални и културни събития, управлява имидж и репутация.

Сега думата ще имате Вие да представите своята визия за развитие на общественото радио, ако бъдете избрана. Заповядайте.

Цветослава Георгиева: Добър ден още веднъж на уважаемата комисия, на всички, които гледат онлайн и на присъстващите в залата! Ще се постарая, разбира се, да се вмъкна в 15-те минутки, затова имам бележки пред себе си.

БНР е обществената медия в България, която предоставя достоверна информация и същевременно създава културна продукция. В Европа основно съществуват два подхода за развитие на обществени медии – едните са насочени към изцяло предоставяне на информация, която е в полза на обществото, другите включват в себе си повече комуникация със слушателите. Бих могла да кажа, че БНР в момента е микс между двете, но в условията на конкуренция и нарастваща все по-силна конкуренция на така наречените нови медии в лицето и на стрийминг платформите, и на социалните мрежи, и на самочувствието, че всеки един човек може да бъде медия, БНР има пред себе си истинското предизвикателство да задържи и да умножи своята аудитория, съобразявайки се с цялата тази конкуренция.

Възможно ли е да се случи всичко това? Според мен да. Най-малкото нямаше да съм тук, ако не беше така. Може би, събирайки този план за задържане на аудиторията на БНР в няколко стъпки – развитие на съдържанието на програмите на Българското национално радио, оптимизиране потенциала на програмното съдържание, присъствие на дигиталното съдържание на Българското национално радио във всички дигитални платформи и БНР като продуцент на културно съдържание и събития. Ще се спра на всяка една от точките по малко.

Според актуалния доклад на Института Ройтерс към момента в БНР доверието си декларират 59% от анкетиранияте, което е добър процент, макар и през годините да сме били свидетели на по-високи стойности. Това означава и една голяма отговорност. Това,

което на мен ми направи впечатление е, че ако не се лъжа за първи път Институтът Ройтерс включи и измерване на отделни журналисти - лидери на мнение, на отделни предавания, които се развиват изцяло в YouTube, в Patreon, в интернет каналите и по този начин ги нареди до така наречените нормални национални медии. В същото време, според мен, за да изпълни изцяло функцията си да задава разнообразно съдържание и в пълна степен да изпълни обществената си функция, БНР също би могло да създаде от своите журналисти и от своя екип от професионалисти лидери на мнение. По този начин ще се издигне не само имиджът на професионалистите, които работят там, но ще се увеличи и влиянието, което БНР може да има като обществена медия.

В концепцията съм си заложила изцяло фокус към човешкия фактор – взаимодействието между екипите, координатите и синергията между тях, всички тези хора, които създават радиопрограмите, независимо от географската си точка. Оптимизиране на работните процеси и разбира се, заплащането на труд, което според мен е голяма болка на всяко едно ръководство на Българското национално радио. Това, разбира се, не означава, че не трябва да се купуват нови технологии и да се инвестира в технологичната поддръжка на БНР, но според мен най-голямата ценност на Българското национално радио са хората – тези, които работят за него и тези, към които е насочена цялата програма.

За оптимизиране на потенциала на програмното съдържание, естествено, трябва да се има предвид, че имаме две национални и девет регионални програми, които трябва да работят в много по-строга координация и синергия помежду си, защото БНР има уникалния шанс да реализира журналистическия подход от глобализация до феномена близост. Тоест БНР е медията, в която новините се съобщават глобално в национален мащаб, но в която те могат да получат развитие, анализ в конкретните точки на всяка една част от страната, в конкретните локации. Това, според мен, трябва да се използва и към момента може би не е достатъчно добре застъпено, разбира се, спазвайки всички принципи на плурализъм, на изчерпателност, на актуалност на темите. Понякога има дублиране на теми в близки по региони програми – това ще засегне малко повече като стигнем вече до точките за регионалните радиостанции.

Естествено че присъствието на дигиталното съдържание на БНР във всички платформи е тема, която вълнува и не само Българското национално радио, но и медиите в цялост. Позициите в социалните мрежи и в платформите за стрийминг и чрез мобилни приложения, изобщо всеки един канал може да се използва, защото за разлика от много медии, които повтарят новините, БНР ги създава. Тоест тук имаме уникалния шанс БНР екипът да бъде създател на уникално съдържание, което може да се мултиплицира дигитално по този начин, използвайки и самите алгоритми на платформите, за да може това съдържание да достигне до възможно най-много хора. Естествено, масовото покритие в дигиталните платформи би могло да бъде един лост за монетизация, но само ако се извърши добре и правилно, спазвайки алгоритмите на световните дигитални платформи.

През септември, ако не се лъжа, в Лондон се проведе един много интересен форум, който засегна аудиото и бъдещето на аудиото. Нямах честта да присъствам, но се запознах след това с изводите, които са направени вътре. Всъщност преди години имаше мнение, че радиото ще изчезне като медия. Това към днешна дата не само не се случва, но и аудиото изживява един страхотен възход в целия свят. Последните изследвания показват, че всъщност аудиото, аудиорекламата има способността да се възприема от потребителите с много висока концентрация. Тоест по този начин всичко, което преминава покрай нас, слушайки го може да се възприема от нашето съзнание, независимо че имаме фактори, които биха могли да ни разконцентрират. Още един лост, който би могъл да се използва в посока на допълнителни приходи от собствена продукция, касаещи аудиото и радиото.

В моята концепция това, което смятам, че е най-голямата ценност, е превръщането на БНР в продуцент на културно съдържание и събития. Периодичните турнета и концерти на съставите на Българското национално радио в страната и в чужбина при един добър мениджмънт биха могли да се увеличат и да донесат допълнителни приходи. Увеличението на присъствието на българска музика в ефир е също една от точките, по която трябва да помислим не само в Българското национално радио, но изобщо в медиите като цялост. Обновяването на студията на Българското национално радио и създаването на нов ресурс за звукозапис на музика и на концерти, и то не само на такива, които са произведени от съставите на Българското национално радио, но и от външни продуценти, включително и от чужбина. Инициране на стойностни събития, защото по този начин Българското национално радио може да се превърне наистина във фактор в културния живот на страната. Всъщност реално БНР според мен е единствената медия със статут на институция, която може да се превърне в продуцент на културно съдържание, при това наистина в големи мащаби.

Друга точка, която е заложена в концепцията, е организацията и управлението на редакционната структура. Според мен, към момента организацията, която е действаща в момента е добра. Предлагам само някои промени, като например тази членовете на Управителния съвет да имат собствени ресори, които им опонират професионално и за които да бъдат отговорни пряко. Може би е добре към Обществения съвет да се поканят и представители на организациите, които са свързани с дейността на БНР и с които БНР работи пряко като Музикаутор, Театраутор, Съюза на българските композитори, ПРОФОН.

Предлагам да се върне длъжността програмен директор отново в контекста на синергията и координацията между различните екипи както на двете национални програми, така и на екипите от регионалните радиостанции, още повече че в контекста на това да се засили и дигиталното присъствие на съдържанието на Българското национално радио, на социалните мрежи, би трябвало да има човек, който да може да координира цялата тази дейност, естествено, с подходящ екип към себе си.

За всяка една от отделните програми, може би основните точки като цяло е да се спазят формати часовник и говорните модули, разбира се, без това да нарушава целостта и изчерпателността на съдържанието. Създаването на цялостна модерна звукова опаковка на всички програми на националното радио според мен е проблем, който трябва да се реши отново от гледна точка на модернизация, а и влизане в някакви европейски стандарти. Логично е връзката между отделните предавания да бъде по-очевидна в програмата „Хоризонт“, да има вътрешно цитиране, да има позоваване, да има по-често извличане на новини от разговорите, от интересните разговори, които се случват в ефира. Специално отношение към репортерите и кореспондентите на националното радио, защото до голяма степен според мен това високо доверие, което се измерва, е благодарение на тяхната работа, на работата им на терен. Ротация на екипите при създаване на предавания и модули с външно финансиране – добре е да се даде шанс на всеки, който покаже качества и който има желание да се занимава с тази дейност. И реализиране на каузи, на инициативи, на всичко това, което може да превърне програмата „Хоризонт“ в по-голяма степен да надгради доверието към нея и все пак да изпълни и социалната мисия на националното радио като цялост.

Що се отнася до програмата „Христо Ботев“, това е единствената програма за културно съдържание и тук аз бих могла да спра, защото това изречение изчерпва голямата ценност на програмата „Христо Ботев“ и обществено значимата функция. Няма друга програма за култура. Естествено, предаванията вътре биха могли да бъдат много по-динамични, биха могли да се вкарат нови модули като радиотеатър, като аудиокниги. Защо не? Биха могли да се въведат и по образец на Би Би Си образователни курсове,

защото все пак една от функциите на медията е и да образова. Знаем колко се плаща за великолепните мастър класове на личностите, които си заслужава. Биха могли от тези модули и от тези мастър класове, които се излъчват по програмата, след това да се инициират различни дискусии и нещата отново да имат продължение, да имат своя смисъл.

Лично аз предпочитам авторските предавания на живо. Особено когато става дума за култура, усеща се, когато е на запис. И отново от гледна точка на имидж и на популяризиране на цялата програма „Христо Ботев“, защо пък не да се направят аудиоклипове с така наречените посланици на културата, с нашите популярни хора, с хората, които слушателите и потребителите обичат като цялост, и те самите чрез техните думи да популяризират не само културата, респективно и „Христо Ботев“ като програма. Да се използва неимоверно богатият фонд на Българското национално радио, защото според мен, към момента всички предавания, в които той се използва, генерират много голям интерес, но може би не се прави твърде често.

„Радио България“ към момента, ако не се лъжа, излъчва програма на 11 езика. Професионалистите, които работят там, биха могли да се умножат. Естествено, да се използват и колеги от другите програми, които знаят езици и които може да работят вътре, отново подчинявайки се на координацията и на синергията между цялостната програма като цялост, цялостното радио.

Що се отнася до развитието на регионалните радиостанции, техническото оборудване в момента там им е голяма болка. То трябва да бъде в съответствие със съвременните технически изисквания и европейски формати. Настоящата концепция залага и началото на поне две нови регионални радиостанции за Северна България, за да може картата на регионалните радиостанции да се попълни. Понякога имаме дублиране на теми между чисто близко географски радиостанции. Трябва да се промени и звуковата опаковка, за да се знае точно какво се слуша точно в един момент. И отново синергията между националните програми и между регионалните радиостанции.

„Радио София“, бивайки то също регионално радио, според мен, трябва да се превърне в истинско столично радио с много по-голяма актуализация на програмата, с много повече теми, които засягат София и столицата като цяло.

Виждам, че може би имам минута повече, затова ми се иска да завърша може би с това, че всичко добро, не само в тази концепция, но и във всяко едно от предложенията, които чухме днес и ще чуем през останалите дни, може да се изпълни само по два фактора, и то ако хората повярват, че промените са за добро и те ще подобрят както тяхната работна среда, така и продукта, който създават, и че всичко може да бъде направено само, ако се организира един наистина мотивиран ръководен екип.

Габриела Наплатанова: Още малко.

Цветослава Георгиева: Тогава искам да се върна на една от идеите за БНР – продуцент на културно съдържание. Днес почитаме паметта на една от най-големите ни звезди. В концепцията ми се залага създаване на концерти, които да честват и да почитат звездите, които са сред нас, да си харесваме и да си почитаме българските звезди, докато са сред нас. Благодаря ви.

Габриела Наплатанова: Благодаря Ви и аз сърдечно за изложението, за това, че се вместихте с представянето на концепцията.

А сега можем да преминем към модула, в който съветниците ще Ви задават въпроси, като на ротационен принцип сега първа ще бъде госпожа Къдринка Къдринова. Тя ще отправи към Вас своите въпроси.

Заповядайте, госпожо Къдринова.

Къдринка Къдринова: Благодаря за интересното и емоционално изложение. Радвам се, че млади и енергични хора като Вас проявяват интерес към БНР. Общо взето това е

комплимент към националното радио, че действително е една институция – изключително уважавана и с изключително влияние върху нашето общество. Разбира се, тя има нужда и от обновление, от нови идеи, от нови енергии.

Поздравления за всички предложения, които давате. Много от тях са доста атрактивни, но първият въпрос, разбира се, е как ще ги финансирате? Защото недофинансирането, както знаете, е голям постоянен проблем в Българското национално радио. Примерно тези идеи с концертите на музикалните състави – прекрасно, но те, както знаете, не само биха донесли приходи, но биха искали и сериозни инвестиции в инструментите, в поддръжката на тези състави, заплащане на наеми на зали и така нататък. Така че как виждате баланса между тези много хубави идеи и реализирането им в тази посока?

Ще имам още въпроси, ако искате отговорете първо на това.

Цветослава Георгиева: Финансирането към момента е в две основни части. Едната с очевидно преимущество – бюджетният трансфер и финансирането от собствени приходи. Всъщност в самата концепция залагам малко повече за развитие финансирането от собствени приходи с участието наистина в европейски програми, а и реализирането на самите тези концерти, които също биха могли да доведат приходи. Да, знаей, че няма да има възможност да се дотират билетите за концертите, но мисля, че преди години националното радио направи първите стъпки в реализирането на такива големи концерти с „БГ Рок Симфони“ в Националния дворец на културата, което донесе наистина неочакван до момента приход за медията.

Аз залагам в увеличаване на средствата от собствени приходи и мисля, че точно така – работейки по европейски програми, създавайки съдържание, което да бъде интересно и атрактивно, за да привлече и публика към себе си, работейки по развитието на дигиталните програми с уникалността, която БНР произвежда като продукция, и стъпка по стъпка биха могли да се направят нещата. Естествено, в рамките на тази година се залага и в бюджета за следващата.

Къдринка Къдринова: Добре, благодаря Ви.

Аз имам един въпрос и относно предложението Ви за ресори в Управителния съвет. Не Ви чух много добре точно как го произнесохте, но тук в текста Ви на стр. 5 сте написали: „Логично е членовете на Управителния съвет да имат свои ресори, за които да отговарят и които да им опонират професионално“. Опонират ли точно е думата? Да не би импонират да имате предвид, защото опонират... Тоест да се противопоставят? Не го разбирам това. Просто пояснете.

Цветослава Георгиева: Да бъде в синхрон с това, което имат като професионален опит и като професионално предизвикателство.

Къдринка Къдринова: Значи импонират може би все пак е думата. Опонират предполага опозиция, някаква конфронтация. Предполагам, че не това е идеята.

Цветослава Георгиева: Да.

Къдринка Къдринова: Добре.

Искам още нещо да Ви попитам. Тук също предлагате някои неща – промотирането на лидери на мнения сред журналистите, специално отношение към репортерите и кореспондентите, но в същото време предлагате да се работи за минимизиране на личностните напрежения. Знаете много добре, че всички журналисти са със своето самочувствие като автори и напротив, аз мисля, че това, което Вие предлагате, да не би да предизвика повече личностни напрежения с фаворизирането на едни за сметка на други. Как си представяте баланса между тези отношения?

Цветослава Георгиева: Може би точната дума не е фаворизиране, а по-скоро даване възможност на всеки, който има своите качества и своите възможности, да получи своя шанс да се изяви. Но истината е, че личностите изграждат една програма и една концепция. Дори виждайки тук всеки един от членовете на СЕМ, личностите са тези,

които дават авторитета и които изграждат един цялостен имидж и дърпат напред. Неизбежно е наистина да се споменават някои от имената повече. Всичко това е в зависимост от работата и от професионалните качества, които показват. А всъщност личностният конфликт между отделните колеги наистина би могъл, според мен, да се потисне, ако всъщност се работи в името на една кауза и се работи екипно. Защото, когато ти дори бидейки част от екипа, дори бидейки най-малката част от екипа, но когато виждаш, че нещата се получават, ти си вътре, ти си в този екип, който движи нещата напред.

Къдринка Къдринова: Екипът все пак се създава като атмосфера и от ръководството. Как точно ще съдействате за такава колегиална атмосфера, която да стимулира доброто съперничество?

Цветослава Георгиева: Истината е, че според мен екипът наистина се създава от ръководството. Стара максима е, нали така: рибата се вмирихва откъм главата. Голямата роля на ръководния екип и точно затова имам щастието и предварителни разговори с някои хора, които биха ме подкрепили в цялостната дейност, ако разбира се се случи това да стана генерален директор на БНР, е да се работи за подобряване на климата. Естествено, както Вие казахте, срещайки много остри характери и много ярки личности това би било трудно, но не и невъзможно.

Къдринка Къдринова: Дано.

И още нещо искам да Ви попитам. Сега ми е трудно точно да го намеря, бях си го отбелязала. Говорите за възможности за финансиране чрез външни модули спрямо журналисти. Част от журналистите в момента имат достъп до такова финансиране, част нямат. Как ще изградите, понеже предлагате такава възможност, че всеки да получи възможност за външно финансиране, първо, какъв тип външно финансиране, външни модули предлагате? Кой ще избира, кой ще контролира какъв тип ще е това външно финансиране? И по какъв начин това ще се разпредели между колегиата така, че да няма някой, който да е фаворизиран повече от друг?

Цветослава Георгиева: Имам предвид работата точно по европейски програми. Затова и предлагам внасянето на функцията на програмен директор, който да следи тези събития заедно със своя екип. Неслучайно думата, която използвах, е ротационен принцип, тъй като би трябвало да се даде шанс на всеки от колегите, които имат желание, имат способности да работят по тези програми. Към момента, ако не се лъжа, едни или по-често едни и същи хора работят, което е една от предпоставките да се създаде и конфликт, ако можем да се върнем и към предходния въпрос. Но изцяло изпълнявайки своята обществена функция и бидейки част от цялата картина на медиите в Европа, националното радио наистина трябва да се обърне малко повече към това, което се предлага, не само като финансиране, но и като възможности от европейските програми.

Къдринка Къдринова: Благодаря Ви.

Габриела Наплатанова: И аз благодаря.

Сега е ред на госпожа Пролет Велкова. Заповядайте.

Пролет Велкова: И аз благодаря за динамичното и емоционално представяне. Чух идеи, които си заслужава да бъдат обмислени от който и да е генерален директор на БНР отгук нататък. Имам нужда от малко повече яснота по някои от нещата, които сте заложили в концепцията.

Говорите за развитие на съдържанието, оптимизиране на потенциала на програмното съдържание и не знам дали това е обвързано или не, но също така, че трябва да има критерий за подбор на теми и събеседници. Какво оптимизиране? Да обясните какво имате предвид? Ако говорите за критерии за подбор на събеседници и теми, какъв би могъл да бъде този критерий?

Цветослава Георгиева: Изцяло подхождайки пак спирам на едно социологическо проучване, което четох наскоро, че в момента в България имаме криза на критериите. Изпълнявайки принципите на плурализъм, аз мисля, че в националното радио, бидейки националното радио една от най-уважаваните институции в България наистина може да има много по-голямо разнообразие в каненето на гостите и събеседниците по различните теми. Също така стъпвайки и на друго проучване, може би и на Вас ви е попадало, отново пак на фондация, която изследва общественото мнение и общественото значение, няма ясни критерии на това какво представлява обществен интерес. Обикновено в медиите се чуват думи на отделни граждани, обикновено по конкретни проблеми, но изцяло на организации и на граждански инициативи, на цели сдружения, които би трябвало да защитават някаква кауза, такива много не са застъпени или са застъпени в определени проценти.

Иска ми се в Българското национално радио да не е застъпен принципът, да не се впитат първи или верни, а наистина да идват събеседниците, които първи могат да изложат виждането си по дадена гледна точка и по даден проблем, който е наболял. Към момента ми се струва, че националното радио е леко изоставащо в съобщаването на събитията и в активността си на търсене на по-разнообразни и авторитетни събеседници.

Пролет Велкова: Добре.

Цветослава Георгиева: А и отделно, извинявайте, ако Ви прекъсвам...

Пролет Велкова: Продължете, да.

Цветослава Георгиева: А и отделно, след като имаш събеседник в студиото, човек, който е показал своята гледна точка, е напълно нормално, според мен, да извлечеш всичко от него, да направиш новина, да го промотираш преди това, да има последствие развитие на това, което е казано, да няма такова парцелиране на отделните елементи от програмата.

Пролет Велкова: Добре, благодаря за отговора на този въпрос.

Казвате, че липсва прозрачност при разпределяне на допълнителните доходи в радиото. Да кажете какво имате предвид под „допълнителни доходи“ и в какъв смисъл липсва прозрачност? И ако е така, какво може да се направи, за да не е?

Цветослава Георгиева: Това е работата по тези европейски програми. Според мен, за да започне да се работи, още преди да се включи някой от екипа, който да работи там, трябва да е ясно кой за какво отговаря и какви ще бъдат допълнителните средства, които ще получи.

Пролет Велкова: Смятате, че сега не виждате по този начин да се случва. Добре.

Любопитно ми е това, което предлагате, да бъдат въведени образователни курсове по модела на Би Би Си, мастър класове. Малко повече да опишете как на практика би изглеждало това, защото наистина това иска много сериозен ресурс. Като ефект вероятно би било безцелно, но как го виждате?

Цветослава Георгиева: Надявам се като ефект да е безценно, защото наистина аудито в момента изживява разцвет и както се казва – хората си плащат, за да имат достъп до такива обучения и до такива курсове. Като начало на мен ми се иска националното радио да успее и според мен ще може да привлече ерудити от България, хора, които имат вече такива образователни курсове и обучения и биха искали да ги споделят в ефира на националното радио, а защо пък не и да се привлекат и личности от чужбина точно в контекста на много популярната платформа Мастър клас.

Иска ми се да вярвам, че тук вече не говорим за пари и за хонорари, защото в един момент това да споделяш знание и да споделяш собствената си гледна точка и това, за което си работил години, пред националната аудитория на най-уважаваната институция наистина едва ли ще...

Пролет Велкова: Може да бъде безвъзмездно. Това имате предвид.

Цветослава Георгиева: Да. Едва ли ще трябва да ни спрат парите.

Пролет Велкова: Ако имам време още за много кратък период? Имам.

Говорите за БНР като корпоративна организация. Какъв смисъл се влага в това понятие в случая?

Цветослава Георгиева: БНР наистина е корпоративна организация в същността на своето управление. Да, наистина много емоционална медия с личности вътре, но БНР трябва да се управлява наистина като корпоративна организация и в контекста на средствата, и в самото разпределение на функциите на ръководния екип. Точно заради това предлагам и въвеждането на ресори на отделните членове на Управителния съвет, защото общата отговорност е безотговорност в крайна сметка.

Пролет Велкова: Благодаря.

Цветослава Георгиева: И аз благодаря.

Габриела Наплатанова: Благодаря Ви.

Сега доктор Велева. Заповядайте.

Симона Велева: Здравейте и благодаря за презентацията! Беше наистина емоционална и интересна.

Да Ви кажа, че Управителният съвет има ресори и всеки един от тях вече има ресори, така че това е нещо, което съществува. Въвеждането на корпоративна структура в общественото радио не Ви ли се струва опасно от гледна точка на неговата специфична обществена функция, която изпълнява и обществената мисия, която има? Не мислите ли, че това е възможност за потенциален конфликт ми е първият въпрос.

Цветослава Георгиева: Потенциален конфликт в каква област?

Симона Велева: Потенциален конфликт със сегашното ръководство, защото Вие ще продължите да работите, ако Ви бъде гласувано доверие, със сегашния Управителен съвет и със самото радио, защото то по дефиниция и по начина, по който е структурирано по реда на Закона за радиото и телевизията, няма корпоративен характер и общо взето общественото разбиране е, че не следва да има корпоративен характер. Така че какво конкретно корпоративно бихте въвели?

Цветослава Георгиева: Всъщност това, че в момента има ресори Управителният съвет е част от изпълнението на корпоративната структура. В една корпорация основната идея на нейното ръководство е точно спазване на йерархията и най-вече точно това кой носи отговорност за...

Симона Велева: Конкретно ми кажете. Конкретно какво ще промените? С пример.

Цветослава Георгиева: Това, което бях заложила като ресорите, е едно от нещата, които бих променила. Вие казахте, че те вече съществуват, тоест може би ще има много по-ясна политика. Въвеждането на програмен директор, който също да може да има цялостен поглед върху цялостната организация и разпределението върху социалните мрежи е също част от една корпоративна структура. Корпоративна структура не означава непременно да има надзорна структура.

Симона Велева: Освен въвеждане на програмния директор, кажете ми какво конкретно друго казвате? Фокус върху правилата, които отчитат спецификата на отделните работни звена в БНР. Какво ще промените в правилата? Кои конкретни правила ще промените с оглед нормативните актове, по които радиото работи, като Правилника за структурата и организацията му, освен за програмния директор. Какво конкретно друго? Дайте пример.

Цветослава Георгиева: Това, което съм заложила в концепцията е ежедневните събирания на програмните съвети, които биха могли да анализират и да дискутират всичко, което се е свършило в програмата през деня. Като цяло всичко, което е описано в концепцията, се подчинява на това, което говорихме още в началото. Извинявайте, ако не разбирам конкретно въпроса или може би Вие не разбирате, или не мога по-точно да изнеса много добре отговора.

Симона Велева: Опитвам се да разбера какви са Ви конкретните намерения и какво би се променило, ако Ви се гласува това доверие. В този смисъл добре, дайте да поговорим за малко за радио „Христо Ботев“. Казвате: радиотеатър и аудиокниги. В момента има радиотеатър. Запозната ли сте с инициативите, свързани с дейността на радио „Христо Ботев“ и специално, които таргетират уязвими групи? Запознати ли сте? Можете ли да кажете два от конкурсите, които радио „Христо Ботев“ прави? Имате ли любими и нещо, което бихте подсилила, защото радиотеатърът в момента съществува.

Цветослава Георгиева: Радиотеатърът в момента съществува. Израснала съм, както се казва, с програма „Христо Ботев“. Това, което предлагам, е да се въведат всъщност много повече и разнообразни модули, които биха могли да обогатят програмата на радио „Христо Ботев“, естествено, задоволявайки всички слоеве на обществото, изпълнявайки обществената функция.

Това за радиотеатъра и аудиокнигите беше само едно от нещата, които съм предложила. Предложила съм и различни модули, които са свързани с използването на Фонда на Българското национално радио. Самата аз съм участвала в литературен конкурс на програма „Христо Ботев“ преди години, тогава бях отличена с една от наградите – да, не с първа. Към момента може би донякъде и заради притеснението тук, но не мога да Ви цитирам конкретно имената на конкурси, но това, което аз смятам за програма „Христо Ботев“ е не толкова коренна промяна на самата програма, защото – пак да кажа – тя е един оазис на културата, по-скоро промотиране на самата програма и използване на всички лостове за разширяване на нейната популяризация.

Симона Велева: Да, аз всичко това го разбирам. Въпросът е как? Това е главният въпрос – как. Не общо да си говорим за нейните достойнства, а какво конкретно би трябвало да се промени, за да се промотира.

В този смисъл ще ми кажете ли във връзка с акцента върху хората конкретно бихте ли върнала хонорарите? Не знам дали сте запозната, но в Българското национално радио това беше въпрос, който се дискутирало широко.

Цветослава Георгиева: Да, мисля, че господин Балтаков го...

Симона Велева: Председателят ще Ви даде думата.

Имаше аргументи за и против. В самото радио това създаде определени настроения. Кажете Ви конкретно какво мислите – бихте ли върнала хонорарния принцип, ако Ви се гласува доверие.

Цветослава Георгиева: Доколкото съм запозната, хонорарите са премахнати чрез законова обосновка. Всяко едно финансово решение обаче би трябвало да се дискутира наистина широко със синдикатите и с финансовия екип, който е в радиото. Така че мисля, че господин Балтаков едно от нещата, които той направи и които всъщност отчете като едно от най-добрите си действия, бидейки генерален директор на националното радио, е точно премахването на хонорарите. По този начин мисля, че се увеличи заплатата на служителите.

Симона Велева: Добре. Казвате: хората в неравностойно положение. „Като обществено значима медия БНР не само трябва да отразява проблемите на хората в неравностойно положение, но е възможно да се обърне към тези групи, като пряко ги ангажира в създаването на съдържание и ги включва в реализацията на предавания.“ Това вече се случва, има немалко примери за това. Запозната ли сте с такива формати, които вече съществуват?

Цветослава Георгиева: Да, разбира се. Съдействам даже на някои от тях.

Симона Велева: Кажете кои.

Цветослава Георгиева: Работа със Съюза на незрящите.

Симона Велева: Конкретни инициативи на БНР.

Цветослава Георгиева: Конкретни инициативи на БНР – не.

Симона Велева: Имат няколко много хубави конкурса за различни групи хора, може да се запознаете.

И последно сега ще Ви попитам: Вие сте известна и то не малко в радиоефира с Вашето предаване „Шоуто на блондинките“. Разбрах, че сте издала и първия чиклит роман в България. Досега опитът Ви, макар и разнообразен, включително имате доста впечатляващо образование, много таргетирано към управление на радио и радиодейност, е все пак в сферата на развлекателното съдържание. Мислите ли, че този профил и Вашият специфичен опит може да бъде пренесен към управляване на една такава сложна, тежка и – пак казвам – с много голям фокус върху обществената мисия дейност като управлението на Българското национално радио?

Цветослава Георгиева: В крайна сметка най-трудно е да разсмееш един човек. Много по-трудно е, отколкото да го разплачеш. Зад цялата си тази дейност, която посочихте като автор, аз съм и смея да кажа един от най-добрите имиджмейкъри в България, един от хората, които изграждат имиджа на много от популярните хора, включително и такива, които се занимават не само с ентъртеймънт. Смятам, че аз мога да работя за хората и за изграждане на имидж и компании.

Симона Велева: Добре, благодаря Ви.

Финален въпрос. Казвате: много повече ангажименти на симфоничния оркестър и оркестъра за народна музика и Биг бендът. В момента календарът им е пълен. Кажете конкретно с едно изречение какво ще промените в съставите, за да имат повече видимост, при положение че, пак Ви казвам, календарът им е запълнен.

Цветослава Георгиева: Аз нямам такава информация, че календарът им е запълнен, а това би било чудесно, ако наистина е така. И естествено, ще Ви отговоря пак в контекста на предходното – не само календарът им трябва да бъде запълнен, но трябва и хората да знаят за това. Трябва да има много по-голяма популяризация на дейността, която се извършва от концертите, включително и излизайки и от мащаба на това, което има БНР като възможности за ефирна промоция. Отново се спираме на популяризация в дигиталните канали и отново опираме до това „БНР – продуцент на културно съдържание“.

Симона Велева: Благодаря Ви. Поздравления! Годишен конкурс за продуценти на млади български таланти е една положителна инициатива. Нямам повече въпроси.

Габриела Наплатанова: Благодаря ви за бързата размяна на въпроси и отговори. Научихме доста подробности около концепцията.

А сега да дадем думата на госпожа Георгиева за въпроси.

Галина Георгиева: Благодаря, госпожо председател.

Госпожо Георгиева, благодаря Ви за изложението, за представянето, за представената концепция. В случай че Вие получите доверието на Съвета за електронни медии и бъдете избрана за генерален директор на Българското национално радио ще Ви се наложи да участвате в дебат, касаещ Закона за изменение и допълнение на Закона за радиото и телевизията. Какви промени бихте застъпили и какви промени бихте защитили, така че Българското национално радио да постигне това, което целите във Вашата концепция? Благодаря.

Цветослава Георгиева: Както казвате Вие – това е един дебат, за който се изисква наистина предварителна подготовка, включително и с професионалисти, които са запознати със Закона. Опирайки нещата на изложеното в концепцията, стъпвайки на това, което е свършено до момента, наистина бих се доверила на екип, с който да разработим промени и предложения, отколкото да мога да отговоря нещо тук в момента сега.

Галина Георгиева: Конкретно. Начинът на финансиране на Българското национално радио към момента Ви е известен. Вашето мнение е за или промяна на начина на финансиране на Българското национално радио? Много или малко е бюджетът?

Цветослава Георгиева: Не знам как ще се възприеме това, което ще кажа, че бюджетът, според мен, към момента е достатъчен. За да се изисква повече бюджет, според мен, националното радио трябва да покаже, че може да създаде по някакъв начин, да обогати източниците и начина, по който финансира своя бюджет от собствени приходи и със собствени възможности. Едно увеличение на бюджета на Българското национално радио наистина предвижда един много по-голям анализ и една много по-критична оценка на всичко, което е свършено до момента, и на това, което се залага в бъдеще.

Галина Георгиева: Добре. Сега ми се иска да поговорим малко по концепцията. Имате Вашите концептуални идеи за развитие на програма „Хоризонт“, предлагате една реорганизация на творческата структура. Едновременно с това независимост и липса на цензура. Вие смятате ли, че има цензура в Българското национално радио? Или какво сте имали по-скоро предвид?

Цветослава Георгиева: Обществената функция на радиото само по себе си отрича липсата на цензура. Понякога, когато се взимат еднолични решения при създаването на отделни предавания, може някой от екипите да се почувства цензуриран. Затова съм заложила и екипния принцип при създаването на предавания, възможността преди да се произнесе и преди да се случи нещо в ефир, то да бъде предварително обсъдено с всички и да се търсят и различни гледни точки в рамките на едно предаване.

Галина Георгиева: Тоест Вие смятате, че не се търсят различните гледни точки.

Цветослава Георгиева: Смятам, че би могло да се подобри процесът.

Галина Георгиева: Добре. Въвеждане и припомняне на правилата за работа, правила за допълнително материално стимулиране – какви са критериите, по които ще мерите изпълнението на работата и откъде ще дойде допълнителното материално стимулиране, щом бюджетът е достатъчен според Вас към момента?

Цветослава Георгиева: Допълнителното материално стимулиране съществува и в момента. Ръководителите на екипите определят според системата, която в момента е наложена, това до каква степен то да бъде разпределено между екипите. Понякога, естествено, премахвайки и хонорарите имаме криза на това кой какво е свършил и кога го е свършил. Ръководителите на екипите са тези, които наистина познават хората, с които работят най-добре, и биха могли да разпределят най-справедливо средствата, които има на базата на реализираното и свършеното през месеца или на тримесечието.

Галина Георгиева: Добре. „Програма „Хоризонт“ отдавна не е инициатор на общественозначими събития за налагане на приоритети на гражданското общество“.

Цветослава Георгиева: Да.

Галина Георгиева: Да, за съжаление рискът на последния, който задава в края на модула въпроси е, че му ги изяждат колегите.

Цветослава Георгиева: Залагайки обсъждането на много каузи и на конкретни инициативи, които са създадени от някой друг, обсъждайки ги в програмата, това, което съм имала предвид е, че самата програма „Хоризонт“ би могла да бъде инициатор на такива събития и дискусии. В момента даже видях, че тече включително и спонсорирана реклама на кампанията „Будител на годината“, която е прекрасна, но ако не се лъжа, е като външна продукция, като външна организация. Тоест Българското национално радио отдава платформата, но самото то не е инициатор на такъв тип събития. Вярно, че наистина може да се иницират различни кампании, които да устоят във времето, които да са много повече от това, което се случва в момента. Мисля даже, че другата година имаме и голяма годишнина от създаването. БНР е един разкошен водолей.

Галина Георгиева: Оставам с усещането за силно застъпено желание от Ваша страна да направите БНР продуцент. То и към момента е продуцент, освен на съставите и на продуктите, които те реализират, и на правата на самите им творения. Така че ако може малко по-конкретно за продуцентството на БНР.

Цветослава Георгиева: Разбирам Ви какво имате предвид, но в крайна сметка работата се измерва с успеха на едно продуциране, което, съдейки по резултатите, явно не е толкова добре изразено. Или пак да кажа – пътят на едно продуциране не свършва само с това да създадем продукт. Напротив – този продукт трябва да е ясно и към кого е насочен и как се популяризира.

Галина Георгиева: Добре. Имате предварително съгласие на можещи и знаещи специалисти, чието участие в екипа Ви е гаранция за изпълнение на поставените цели. Какъв готов екип имате, госпожо Георгиева?

Цветослава Георгиева: Подготвен.

Галина Георгиева: Нали знаете, че следващата приблизително една година, в случай че Вие бъдете избрана за генерален директор и получите доверието на съветниците от Съвета за електронни медии, ще Ви се наложи да работите с вече сформиран екип.

Цветослава Георгиева: Радвам се, че част от хората, които ме подкрепят, са и част от сформирания екип.

Галина Георгиева: Благодаря Ви, госпожо Георгиева.

Цветослава Георгиева: И аз Ви благодаря.

Габриела Наплатанова: Благодаря за съдържателните въпроси. Част от тях отразяват и мои впечатления върху концепцията, включително това заключение за гражданското общество. Как ще формирате тези приоритетни теми за гражданското общество? Откъде всъщност ще ги определяте и на какво ниво? Това е първото, което ще Ви попитам.

Второто е: с какво е пострадал според Вас имиджът на радиото, което трябва да се промени? Защо ще се променя организацията на творческата структура и цялата звукова опаковка, доколкото разбирам? Също така у мен буди недоумение заключението за корпоративната структура, но само да Ви кажа – не сте единствената, която е тръгнала в тази посока във визията си.

И другото, което искам да Ви попитам: техническото обновление в презентацията тук не взе голяма част от времето, но в концепцията Ви има значима част от това, което сте изложили – от микрофона до кабела, през сървърите, всичко. Правили ли сте изчисления колко би струвало това спрямо бюджета, с който разполага в момента БНР и как това ще се отрази евентуално на плановете да се вдигнат приходите, които сте заложили Вие, от друга страна, от външни договори, външни източници, европрограми?

И другото, което за мен е изключително важно като журналист, Вие акцентирате върху синергията между национални и регионални програми, вътре в самия нюзрум синергия между ефирно и дигитално съдържание. Как си представяте, че тези хора ще работят, в толкова много вектори ще пръснат усилията си и ще трябва да бъдат оценявани, доколкото тук съм си записала, ежедневно? Всекидневно тяхното представяне в ефир ще бъде анализирано и съответно оценявано. Благодаря.

Цветослава Георгиева: Започвам по реда на въпросите.

Първият въпрос е за това как гражданското общество ще бъде вкарано в програмата, нали така? Знаете ли, към момента това, което имам като наблюдение, това, което излезе донякъде и като изследвания в не един и два анализа, които се занимават с гражданското общество, е точно това, че всъщност гражданите се търсят в контекста на отделния човек, когато има определен проблем. Понякога те даже излизат и в ефир, без да се казва тяхното име или без да се обяснят точно защо да речем се спираме на тях. Това, което съм заложила в концепцията е, че всъщност бидейки, изпълнявайки своята обществена функция Българското национално радио би могло да даде поглед и да покаже гледните

точки на гражданските организации, които се борят за определени каузи и които опитват да развият това, с което се занимават основно.

Габриела Наплатанова: Аз мисля, че преди обед предаванията на „Хоризонт“ са фокусирани в голяма степен върху такъв тип значими социални проблеми, включват различни активисти.

Цветослава Георгиева: Това, което мисля, че би трябвало да се направи, е всички тези неща да се разгледат в развитие. Търсят се само определени гледни точки при определени наболели теми. Допълнителният анализ, който би трябвало да се случи, търсенето на това какво ще се случи след това – това според мен липсва към момента, може би донякъде защото сме обгърнати от информационен поток, информацията ни залива отвсякъде, понякога тя идва много по-бързо. Но оправданието „няма време“ или „вече не е актуално“ бидейки, изпълнявайки обществената си функция, според мен, не е адекватно. Попаднах отново търсейки, всъщност подготвяйки се за този конкурс...

Габриела Наплатанова: Моля Ви въпросът за имиджа да бъде отговорен и да стане ясно за оценката на кадрите, която на ежедневна база ще се прави.

Цветослава Георгиева: Търсейки всъщност малко повече и подготвяйки се за този конкурс, и гледайки каква обществена функция и каква е дейността на обществените медии и в чужбина, особено в Америка, където обществените медии наистина са доста добре и са засегнати, в България нямаме сякаш ясна дефиниция на това какво е обществена медия, какво е в полза на обществото. Дали това, че нещо е интересно на хората към момента, опирайки се на тези наболели проблеми, животът на популярна личност или определен скандал, който се е случил, е в полза на обществото. И понякога теми като здравеопазване, като транспорт, като образование остават по-назад в отразяването на програмите.

Относно имиджа на Българското национално радио, по принцип това за мен е една от най-уважаваните институции в България. Въпросът е, че работейки по имиджа на Българското национално радио не би трябвало да забравяме, че всъщност конкуренцията в социалните медии, в дигиталното пространство е много, много по-голяма. За да може радиото да достигне до повече много хора и да бъде припознато, и да бъде цитирано, то трябва да бъде показано навсякъде.

Габриела Наплатанова: Остойностяването на тези технически промени към дигитализацията да ни кажете.

Цветослава Георгиева: Както може би сте забелязали в концепцията, техническите промени са доста подробно описани точно опирайки се на екип от хора, които биха могли да ги реализират и биха могли да ги направят. Естествено, всичко е след анализ и се работи по приоритети. Първото, което бих искала да заложа и по което трябва да се реализира, независимо от това че някои от нещата могат да се забавят във времето, е изграждане на голяма система за сигурност, която, доколкото знам...

Габриела Наплатанова: Система за сигурност в какъв смисъл?

Цветослава Георгиева: Система на информационна сигурност, ако може.

Габриела Наплатанова: Тоест киберсигурност.

Цветослава Георгиева: Киберсигурност, която обхваща... Тя е свързана и с техническата сигурност на радиото. Тоест бих работила по приоритети.

Габриела Наплатанова: Добре, разбрах.

И само да Ви попитам, което е нещо много важно и за което всички кандидати за този пост трябва да си дават сметка, е как ще отстояват независимостта на обществената медия? Това, което е заложено и в бъдещия Европейски акт за свобода на медиите – да бъде тази независимост отстоявана по много различни методи, включително и по финансови, както би се случило с едно реструктуриране на ЗРТ евентуално, начинът, по който ще се формира бюджетът и ще се гарантира независимост. Вие как си

представяте, ако бъдете избрана, че ще гарантирате независимостта на националното радио от различни икономически, политически фактори?

Цветослава Георгиева: Според мен самата гаранция на това, че радиото е независимо от икономически и от политически фактори ли казахте, се съдържа в самата дума на радиото, тоест Българско национално радио. И както до момента или поне до момента не мисля, че неговата независимост е по някакъв начин застрашена, минавайки през различни перипетии и казуси през годините. Според мен това е и основната функция на националното радио – да бъде независимо и просто да остави на професионалистите в него да работят. Не мисля, че към момента има такава опасност, не мисля, че тя би могла да бъде и за в бъдеще.

Габриела Наплатанова: Добре. Аз мисля, че това се отстоява всеки ден във всяко предаване.

Цветослава Георгиева: Точно това имах предвид, че професионалистите, които работят, това се прави на ежедневна база.

Габриела Наплатанова: Благодаря.

Мисля, че изчерпахме времето за въпроси и отговори.

Има ли от залата колеги представители на БНР, които искат да попитат нещо, да отправят своите въпроси? Няма такова желание.

В такъв случай ще Ви предоставя време за заключително слово, призив към Съвета, както направихме и с предишния кандидат. В рамките минута – минута и 20, да кажете кое за Вас е главното.

Цветослава Георгиева: Искам преди всичко, първо, да Ви благодаря за вниманието. Едва ли съм била изчерпателна, но може би основните неща от концепцията успях да изложа.

Отново ще повторя, че според мен, за да се получи един екип, за да се получи една синергия и координация – думите, които може би най-често съм използвала в концепцията, бих заложила на две неща. Едното е, естествено, отдаване на всички възможности и цялата и енергия, която притежавам, е екипът и хората, които работят в Българското национално радио, да се чувстват добре и да се чувстват със самочувствие и горди от това, което работят. И един изключително мотивиран екип за издигане не само на Българското национално радио, но и изобщо на радиото като институция и като цяло.

Габриела Наплатанова: Благодаря Ви.

Цветослава Георгиева: Благодаря Ви и аз.

Габриела Наплатанова: Колеги, това е.

Продължаваме в 14,00 ч. със следващия кандидат за генерален директор на Българското национално радио госпожа Хелия Чавдарова.

Габриела Наплатанова: Добър ден!

Здравейте отново на всички, които ще проследят на живо поредното трето изслушване на кандидат за генерален директор на Българското национално радио и на тези, които ще го проследят онлайн на сайта на БНР!

Припомням отново регламента за изслушване на кандидатите. Той става по реда на подаването на документи от тяхна страна. Те ще имат 15 минути да изложат своята концепция. По 5 минути членовете на Съвета ще могат да отправят своите въпроси, като времето за отговори от страна на кандидата е 20 минути с възможност за удължаване, но не повече от 10 минути. След приключване на изслушването представили на Българското национално радио могат да задават въпроси на кандидат. Времето за изложение ще е

отново 5 минути, както за член на Съвета за електронни медии. След изчерпване на зададените въпроси кандидатът отговаря в рамките на до десет минути. Като накрая ще можете в обобщение да кажете това, което според Вас е важно като визия за развитието на общественото радио.

Сега ще представя госпожа Хелия Чавдарова с биографичната бележка, която ни е предоставила като част от документите, с които кандидатства за генерален директор.

Хелия Чавдарова е журналист, сценарист и продуцент с четири десетилетия творчески път, отдаден на БНР. Водените от нея предавания „ТикТак“ и „Нощен блок“ по програма „Хоризонт“ се превръщат в културни средища за изтъкнати личности от различни сфери на живота, оставящи ярък отпечатък в българското културно наследство. Тя разширява своята професионална визия, реализирайки се като сценарист в БНТ поредица от документални филми, между които „Любовта цав“ (Крикор Азарян), „Цветният скитник“ (Георги Минчев), „Порокът на страха“ (Илия Минев), „Доктора от огледалото“ (Петър Дертлиев), „Ритуалът на Вьло Радев“ и други. В БНТ тя е сценарист и на публицистичното предаване „До Европа и напред“ и развлекателното „В неделя със...“. Реализира се като преподавател по специалността „Радиодраматургия“ в НАТФИЗ „Кр. Сарафов“. През годините е сценарист на филми, подкрепени от Националния филмов център и Столична програма „Култура“ – „Цветове на гласа“, „Оркестърът на София“, „Три жени в полите на Витоша“, „Гласове от Холоцена“. Като директор на „Музикална къща БНР“ продуцира немалко знакови концерти, албуми и проекти с участието на музикалните състави и значими наши и световни музиканти: носителите на наградата Грами, Кърт Елинг и Джо Ловано си партнират с Биг бенда на БНР; с благословията на Патриарх Неофит смесеният хор записва музика от Сергей Рахманинов в катедралата „Свети Александър Невски“; албумът „Бела Барток и Виктор Бабин“ на БНР и германската компания СРО е отличен с най-престижната награда за класическа музика „Ехо класик“ с Аглика Генова и Любен Димитров – пиано, Йордан Камджалов – диригент, Симфоничен оркестър на БНР, и други.

Хелия Чавдарова се утвърждава като радетел за просперитета на българското музикално изкуство – видео подкастът „Земя на таланти“ /БНР и Музикаутор/, конкурсът за нова българска поп и рок музика „Златна пролет“ и „Мелодия на годината“ са доказателство за нейната отдаденост към подкрепата и развитието на българските таланти.

През своята кариера тя е носител на престижни награди от национални и международни фестивали: Специална награда на Международния фестивал за радиопредавания, Анталия, Турция; награда предаване за култура „Тик Так“ – „Златната антена“, Албена; наградата за радио документален портрет на Медийният фестивал „Осмата муза“, София; Сребърен витяз на Международния филмов фестивал „Златен витяз“, Русия; Първа награда на Международния фестивал на музикалния филм „Николай Гяуров“; специална награда на Международния кинофестивал „Кинолетопис“, Киев; Награда на филмовия фестивал „Златен ритон“, Пловдив и други.

Госпожо Чавдарова, заповядайте да представите Вашата визия за развитието на БНР.

Хелия Чавдарова: Благодаря Ви.

Уважаема госпожо председател, уважаеми членове на СЕМ, ще започна с един спомен и той е свързан с пътя ми за радиото, когато съм ползвала такси. Целенасочено винаги към казвала: моля ви, закарайте ме в радиото. И таксито винаги ме е водило на „Драган Цанков“ 4. Удоволствието от това да изпитам истинското щастие, че работя в медия, че работя на място, което е уникално, което няма повторение, че аз създавам вътре някакъв продукт в моята младост и в по-ярките ми години на творчество остават и до ден днешен много ярки за мен, така както ще останат като спомен за тези деца, които виждаме, ще ми позволите да не се обръщам заради микрофона да гледам визуализацията на

компютъра, така както ще бъде и за тези деца, които са свързали своето детство с радиото и аз съм убедена, че то винаги ще бъде с тях.

Сега насочвам вниманието Ви как изглеждат нещата отвън. Според проучване на института „Ройтерс“, което е може би от средата на юни тази година, давам две извадки от него и те са свързани с офлайн и онлайн излъчването на новини в България. Виждаме, че при офлайн позицията ни е осма, в жълтите кръгчета, а при онлайн съдържанието доверието в новините на БНР е на 16-а позиция. Също така този институт ни дава цифрата от 59% за доверие към бранда, тоест към БНР. И аз си давам сметка, че тази голяма разлика в маржа – в доверието на бранда, в доверието марка, в името БНР и доверието в новините на радиото и онлайн, и офлайн са проблем, който смятам, че може да бъде поставен на масата, да работим върху него, за да можем да изравним двете позиции.

Какво е доверието на новините на обществените медии, и то от страна на младата аудитория ни дава отговор едно съвсем, съвсем топло изследване на EBU, то е от септември тази година – тъмно синьо, светло синьо и жълтото – естествено това е скалата низходящо в доверие на новините. България, Гърция и Унгария са в проценти между 21 и 29 сред младата аудитория. След нас е единствено Полша, но онова, което е в сиво, просто не е изследвано в този момент. И тъй като ние живеем в един дигитален свят, ние малко по малко, макар и аналогови доскоро, трябва да станем дигитални хора. Медията ни също се намира в едно изключително атрактивно дигитално пространство.

Ето тази фотография – като погледнем представа в лявата част ни дава представа коя е аудиторията на радиото днес. Днес аудиторията на радиото е вляво. И каквото и да направим ние ефирно, каквито и предавания да направим, каквито и водещи с жар, с чар, с познания, с възможности, ние няма да достигнем друга аудитория, освен ако не променим нагласите и канализацията към тази аудитория. И ние трябва смело да погледнем в огледалото и да видим къде сме ние. И няма защо да се притесняваме, защото по пътя напред понякога има и стъпки назад. Нашата аудитория е зад огледалото. И това дете ни показва къде трябва да търсим нашата аудитория. И ние не бива да се притесняваме от това.

Още едно изследване на EBU от миналата година – 2023 г. Обществените медии, уебсайтовете и приложенията за телефон. Виждаме, че всички обществени медии в Европа имат уебсайтове, съвсем нормално е. Не е съвсем така обаче при приложенията за телефон. Виждаме Андора, Румъния и България. Не знам къде е в момента Румъния и може би това не е почва за разискване на това място. Щастлива съм, че Българската национална телевизия вече се радва на приложение за телефон, но действително това е пътя, ако искаме да стигнем една по-млада и по-различна аудитория и аз и моят екип ще направим всичко възможно, за да ускорим този процес.

И ако доскоро всички говорихме за едно приложение в телефон, в което по поръчка ние да можем да слушаме новините и съдържанието на програмата или стриймовете, които тя предлага, или концертите, или подкастите и каквото и да било, аз много бих искала да създам още едно приложение, свързано с младите хора. Приложение, което обхваща децата, учениците и студентите. Защо децата? Защото от съвсем малки децата хващат смартфона в ръката си, от съвсем малки ние трябва да им създадем едно пространство, в което те да се чувстват свободни да творят. Също така спокойствие и за родителите, за да знаят, че тук децата ще научат нещо, че тук ще бъдат техните първи стъпки за медийна култура, от която страдаме и днес, и фалшивите новини в голяма степен. За подрастващите, за учениците – да им дадем възможността да стиковат нещата, да намерят учебниците и помагалата, да им помогнем да чуят книгите, които трябва да прочетат в един нечетящ свят днес. За студентите, разбира се, друго. И не на последно място, искам това второ приложение за телефон да им даде възможността да развият

своята креативност. Един се занимава с изкуство, друг се занимава с наука, трети се занимава със занаяти. Ние трябва да им дадем възможността те да бръкнат там и да се докоснат до националното радио. Така след две, три, пет, десет години – не е бърз процесът, те ще могат да припознаят националното радио като своето радио и те винаги ще се връщат към новините и към вече по-сериозните неща, които ги интересуват.

Интегрираният нюзрум заема основно място в моята концепция. Убедена съм, че в момента няма да мога да го представя всецяло, но интегрираният нюзрум, който аз си представям и искам да ви го обясня някак си, той не е просто една прекрасна стая с едни чудесни компютри, с едни прекрасни телевизори и една обстановка, която определено журналистите на националното радио заслужават. Той е една интеграция на информацията, която и днес съществува в радиото. Всъщност всичко, което виждате тук, днес го има в радиото. Аз обаче искам да пренасоча процесите, да ги интегрирам, тоест информационният поток, който влиза в радиото, да бъде в един по-съкратен ресурс като хора и като финанси, да влезне в една платформа, в която с много подходящо плавно планиране и насочване, да се насочи мултиплатформено към цялата палитра от публика, която ни очаква. Тоест всяко нещо да бъде таргетирано, да се знае какво трябва да е съдържанието, което да достигне младите на езика на младите, какво трябва да е съдържанието, което касае по-възрастната категория, какво трябва да е съдържанието за YouTube и така нататък. Разбира се, не на последно място искам да спомена и обратната връзка, защото ние сме обществен доставчик и работим преди всичко за хората. Ние трябва да знаем и какво искат да получат хората, от какво имат нужда. И когато потокът, който влиза в радиото, информацията се докосне с нагласите на хората, мисля, че точно тогава ще можем да определим най-правилното съдържание за Българското национално радио.

От друга страна, този интегриран нюзрум, на който ще стъпим, ще даде възможност за една заедност на всички програми в радиото. Тоест в момента, ако нещо се случва в Стара Загора, в Пловдив или в Шумен, много рядко не достига до централните новини в София. Много често нещо в новините в София има голямо значение за местната култура, за местната политика, за местните хора, как то реагира. Така че програмите ще трябва да работят заедно, създавайки този продукт и смятам, че така ще стигнем до една много по-широка аудитория.

Говорейки за съдържание, за новини, за актуални, за тематични предавания искам да спомена още две неща. Това е музиката, която дава идентитета на радиото и българският език. Мисля, че малко сме изгубили позициите в книжовен български език и трябва да станем много сериозни радетели, да възвърнем правилния книжовен език и в ефира, и в онова, което четат нашите слушатели или читатели. Що се отнася до музиката, много ми се иска фонотеката в радиото и Златният фонд да станат достъп за абсолютно всички програми и регионални радиостанции. Само така – имайки достъп до цялото съдържание, аз знам, че това е проблем за колегите от страната, ние ще можем да изградим една много хубава платформа за всяка програма, да се създаде нужният облик, така че тя да има своята характерност, да има своята уникалност, да има своята визия такава, която различава от останалите. През целия си живот съм работила за българските творци, ще продължавам да го правя и като генерален директор на радиото, защото така както се разделяме с тях, мисля, че само тогава си даваме сметка: а, това нещо го няма в Златния фонд, трябваше да направим интервю по-рано. Тоест творците имат много голяма нужда от националното радио.

Тази сцена – наглед семпла, е сцена мечта най-вече за съставите на Българското национално радио. За съжаление обаче ние няма как да си я позволим, ние можем да взимаме сцени назаем, за да пътуваме и съставите да срещат своята публика в страната.

Аз знам, че слушателите на националното радио в страната имат много голяма нужда от това.

Но не искам да говоря сега толкова много за музикалните състави, аз съм развила това в моята концепция. Искам по-скоро да обърна внимание на технологичните предизвикателства и реалността, с която се сблъскваме, защото технологиите днес ни дават на практика всичко. Е, малко парите не ни достигат, но така или иначе трябва да се съобразим с този факт – не можем да имаме всичко, но точно затова аз си давам сметка, че когато правим стратегиите за развитието на радиото, те трябва да са свързани с техниката, с гарантирането и обезпечаването на излъчването на радиото, стигането на платформите до повече хора. Това е основната функция на технологичните предизвикателства пред радиото. И ще спомена две неща в тази посока. Едното е хакерският срив преди две години, който постави радиото на колене, не бяхме подготвени за това, не знаехме как да реагираме, няхмахме бекъп. Не знам до каква степен са възстановени пораженията днес, но последния път като ходих в Златния фонд не можах да ми намерят това, което аз исках. От друга страна, ние трябва да изградим много сериозна позиция за киберсигурност и за защитаване на цялото съдържание на радиото, защото радиото е съдържание и то трябва да остане за поколенията.

Отивайки отново към интеграцията на програмното развитие си правя изводите, че много е важно, когато говорим за технология, да имаме и една хубава система, досега сме работили с „Далет“, ние трябва много сериозно да надстроим тази система, за да ни позволи тя ние да плуваме спокойно във всички платформи – и в онлайн, и в офлайн съдържанието, и при подкастите. Абсолютно навсякъде тя трябва да обезпечи тази добра комуникация, разбира се, между всичките програми.

Не искам да изпусна да кажа нещо, че за мен е изключително важно ефирното съдържание да намира своето място във възможността да го слушаме on demand. Великолепни неща отиват в ефира и те се забравят там, което за мен не е много добре.

И ето още веднъж се връщаме на нашата аудитория. Много бих искала след три, четири, пет или момченцето е пораснало вече години, това да е част от нашата аудитория, защото демографски реално погледнато сегашната ни аудитория е възрастова, малко по малко си отива и ние не можем да разчитаме на нея, но за да се случи това ние трябва да го направим с колегите от радиото. Тоест радиото – това са хората. И смятам, че хората имат огромна нужда от възможността да започнат отново да общуват помежду си, от възможността да започнат да бъдат оценявани качествено и правилно, всеки да знае за какво получава заплатата си, за какво би могъл да бъде стимулиран, ще има ли кариерно развитие, иска ли да има кариерно развитие. Защото само когато ние възвърнем вътрешното доверие между нас в радиото, само тогава бихме могли да спечелим и доверието на аудиторията извън радиото. И аз се надявам, че ние ще имаме тази аудитория след години, защото нашето спасение е в младите хора.

И, добре, не искам да прозвучи много драматично или сантиментално, или както искате, но идвайки насам хиляди неща от моя живот излезнаха като спомени, които човек така или иначе оставя в единия или в другия джоб, но всъщност това, което съм и това, което съм постигнала, е благодарение на радиото – великолепните неща, които съм направила. Благодаря им и за ритниците, които получих в себе си. Те ме караха да бъда по-креативна, да намирам решения и в по-трудни за мен ситуации и да бъда понякога и по-мъдра. Мисля, че е дошло времето за това не само в мен като идея, но и с моите съмишленици реших, че има какво да дам на радиото и затова съм тук пред Вас, за да развия своята идея за развитието на радиото в следващите три години. Благодаря.

Габриела Наплатанова: Благодаря Ви и аз.

Сега ще дам думата на колегите ми да отправят към Вас въпроси, които са възникнали при запознаването с Вашата концепция за управление на радиото.

Ще започнем първо с госпожа Пролет Велкова. Заповядайте.

Пролет Велкова: Благодаря Ви.

Благодаря и на госпожа Чавдарова за това добре структурирано, стегнато, смислено и убедително изложено виждане за това как би трябвало да изглежда общественото радио. Много въпроси имам. Ще се опитам да се огранича, за да остане и за колегите време. Затова малко по-бързичко.

Задават въпрос в своята концепция: „Нужни ли са програми, насочени към широка публика, които изобилстват в общественото радио?“. Нужни ли са такива програми? – чувам този въпрос като риторичен. Все пак се аргументирайте какво питате и как му отговаряте.

Хелия Чавдарова: Веднага, или да запиша въпросите?

Пролет Велкова: Дайте така диалогично.

Хелия Чавдарова: Живеем в един глобален свят. Нашата аудитория, въпреки че е този глобален свят, става все по-сегментирана, а нейните търсения са все по-специализирани. Всички предавания на програма „Хоризонт“, тя е изградена в една концепция, в която беше само „Хоризонт“ и друго нямаше. Имаше само програма „Хоризонт“, имаше само програма „Христо Ботев“ и друго нямаше. Разбира се, в годините тя се промени много и като виждания, и като настроения, и като журналистика, но програма „Хоризонт“ беше програма за всички, а профилираното съдържание днес и нашата публика ни карат ние да търсим едни ниши, които интегрираният нюзрум, мисля, че ще ни даде възможност да ги направим. Това го правят много медии в Европа, тоест понякога в едно предаване ти казваш много неща и след това специализираното, задълбоченото, още по-задълбоченото ти можеш да го намериш в останалите приложения на програмата. Затова казвам, че всеки трябва да открие себе си в „Хоризонт“, в „Христо Ботев“ и в регионалните радиостанции, които в общи линии следват един и същи модел, но ние сме обществено радио и не можем да работим само за много тясно специализирана аудитория.

Пролет Велкова: Виждам, че идеята Ви за интегриран нюзрум е сърцевината на визията Ви, на концепцията. Още малко, ако искате, там да останем. Дайте да си представим в ежедневен порядък как функционира този нюзрум – кой работи там, как си взаимодействат екипи, хора, дигитално с ефирно съдържание, региони?

Хелия Чавдарова: Много благодаря, съвсем практически въпрос.

Това, което мога да кажа е, че от моите наблюдения в момента дигиталната част на радиото не е много близко свързана с ефирната програма и за мен това е проблем, защото има огромен поток от информация, който минава в новините, минава в ефира, но той не намира своето правилно място в дигиталното пространство. То се е развило много, но сякаш не е тръгнало в правилния поток. И когато ние имаме едно много хубаво планиране в този интегриран нюзрум, когато има хора, които знаят коя е новината на деня, къде трябва да бъде насочена, дали трябва да бъде насочена към младежка аудитория, към възрастни, към млади, към коя част от сайта или ще бъде доразвита в подкаст, или ще мине в сутрешен блок и във вечерен блок, или примерно в Кърджали е много важно хората от Кърджали да знаят за този проблем, или от Видин, когато имаме това разпределение и когато всичките хора работят на едно място и ти донесеш една новина топла, топла ти веднага я пускаш по всички канали, тя не се бави да се чете, да се види какво е пуснато в „Хоризонт“, в „Ботев“. Често виждаме, че в дигиталното пространство намират място новини, които са цитирани от други медии, а всъщност ние сме имали там репортер.

Нещо друго искам да кажа – един, двама, трима, четирима репортери от националното радио отиват на едно събитие. За мен това не е нормално. Хайде, ще кажеш единият има една гледна точка, другият има гледна точка, но гледните им точки в общи линии са едни

и същи. Това не говори хубаво и за институциите, в които ние отиваме, и правим интервюта. Тоест аз идвам да правя интервю с вас, след мен идва Иванка Петрова, след нея идва Петър Иванов. В такъв смисъл – да.

Пролет Велкова: Не искам да Ви прекъсна. Предполагам ще имате възможност и още да обясните тази идея от гледна точка на това какво трябва съдържателно да се промени в програмите. Предполагам колегите ще питат.

Аз ще се придвижа малко напред към въпроси, свързани с управление, администриране на процесите. Казвате: трябва да има ясно разделение между административно управление и редакционна дейност. Липсва ли в момента? В някаква степен ли липсва? Какво може да се направи, ако смятате, че има някакъв дефицит в това отношение?

Хелия Чавдарова: Мисля, че има дефицит в това отношение, особено след закриването на Програмна дирекция преди няколко месеца. И аз имам огромното желание, когато стана директор, ако стана, ако вие решите да стана директор, да възвърна едно такова звено. Защото Програмният съвет е онзи съвет, който определя съдържанието в различните програми, той го официализира, преценява къде какво да звучи, но целият процес по подготовката на това съдържание, координацията между различните програми, мониторингът, анализите, съчетаването на общата стратегия, защото аз съм на мнение, че всяка програма, техника, дигитални програми, „Хоризонт“ трябва сами да изготвят своята стратегия, но все пак радиото работи като едно цяло и трябва да има едно звено, което да обобщава тези неща, което трябва да има обратна връзка. Ето тук виждам помощта. Също така връзката с регионалните радиостанции, те много често имат почти еднакви проблеми регионалните радиостанции, но те остават настрана винаги от онова, което се случва в столицата. В такъв смисъл едно звено, което се занимава със съдържанието на програмата е много важно, а Управителният съвет, ако щете Директорският съвет да останат онези органи, които са свързани повече с административна дейност. Като ми се струва, че споменавайки Директорски съвет, трябва да кажа, че много бих искала Директорският съвет след толкова години да започне да работи по проблемите на радиото, тоест да се знае какъв е проблемът, да се види в дълбочина, да се докладва, да се разследва, а не да върви просто както – знаете, в радиото използваме този термин – летучка. Като на летучка да кажем какво има и то да изхвърчи някъде и да не бъде видяно в дълбочина всъщност защо. Защо? Защото той става рецидив и започва да се повтаря.

Пролет Велкова: Добре. Мисля, че имам още време, ще се възползвам.

Пак цитирам редове от Вашата концепция, по-скоро от мотивационното Ви писмо в случая. Доказала сте се като лидер, който цени екипната работа, насърчава творческия потенциал на колегите си, от една страна. И от друга страна, залагате на култура на откритост, подкрепя свободно изразяване на идеи. Как мислите – каква подкрепа бихте срещнали сред колегите си, ако бъдете избрана за генерален директор? Не си представям, че някакъв количествен отговор можете да дадете и все пак.

Хелия Чавдарова: Аз мисля, че този въпрос стои с пълна сила пред всеки един човек, който застава тук пред вас.

Пролет Велкова: Хората са различни.

Хелия Чавдарова: Да, различни са, но лично аз съм смятала, че четири очи винаги са повече от две. И колкото и добри идеи да има, в годините разбрах, че когато една идея е супер добра е много хубаво да застанеш зад нея, но има моменти, когато сякаш не ѝ е дошло времето на идеята. И тогава трябва да се вслушаш и в мнението на останалите хора и така да вземеш правилното решение. На това ме научи радиото в годините, защото аз съм тръгнала от годините, в които имахме едно много авторитарно управление в радиото. Знаете – каквото се кажеше отгоре, началникът каквото каже това беше закон. Докато сега нещата са оставени на една много по-дипломатична основа. Не казвам, че

понякога са хаотични. Аз мисля, че когато има правила и тези правила се спазват, и в годините съм го правила винаги в екипите, в които работя, и знам, че като съм си отивала и на тях това им е липсвало. Така че аз умея да мотивирам хората и ми се струва, че ще успея и този път. Още повече ние с тях се познаваме от години, аз няма нужда защо да им казвам как работя, те го знаят.

Пролет Велкова: „Разобличаването на невярно съдържание идва късно“ – от концепцията Ви. Как генералният директор би могъл да влияе върху точността на информацията? Има ли пряко въздействие върху този процес?

Хелия Чавдарова: Благодаря.

Говорим за невярно съдържание в смисъл на фалшиви новини. Какво наблюдаваме днес? Колко често хората посягат към националното радио, да не цитирам други медии, ако се смята за реклама, но в случая не сме по телевизия или радио, така че мога да спомена всякаква медия. Колко често един човек отделя внимание, за да провери зметресението с какъв магнитут беше? Даваме ли си сметка, че ние отиваме първо във Фейсбук – я да видим какво са намерили хората. По-мързеливо, по-лесно. От моите студенти в НАТФИЗ знам, че те не са слушали радио. Първият ми въпрос към тях е: кога за последно слушахте радио? Те нямат нито радио, те нямат нито телевизия. И казвам: как се ориентирате в новините? Ами, какво да се ориентираме в новините, ние имаме ли досег до тях? Друга част от населението изобщо не ги интересуват новините, те са ги загърбили. И в едно пространство, в което ние имаме един безпрецедентен информационен поток, и когато ти откажеш да се информираш за каквото и да било сам, ето го пространството, за да излязат фалшивите новини.

Пролет Велкова: Понеже се страхувам, че времето ще приключи, важно ми е на мен лично, смятам и за колегите и за Вас ще е важно да кажете как генералният директор може да повлияе за достоверността, надеждността на информацията? С оглед на това, че има нива под генералния директор, има свобода на изразяването, има редакционна независимост и така нататък.

Хелия Чавдарова: Именно чрез нея – чрез редакционните правила, чрез редакционните стандарти. Говорим за съдържанието на радиото, не за фалшивите новини, нали? Това имахте предвид.

Пролет Велкова: Да.

Хелия Чавдарова: Чрез едни много сериозни редакционни стандарти, които важат еднакво за всички без никаква разлика. Само с хубави редакционни стандарти ние можем да стъпим на една качествена, свободна и безпристрастна журналистика.

Пролет Велкова: Би ми било интересно да кажете, да разгърнете и мисли по въпроса за гражданската журналистика в регионалните радиостанции, но ако няма време, а може би някой от колегите ще има също любопитство към този въпрос.

Хелия Чавдарова: Записвам я.

Габриела Наплатанова: Да, мога да го задам и аз после, като обирам това, което ще остане от останалите колеги.

Нека доктор Велева да си зададе въпросите, тъй като вече сме към половината от общо отреденото време за отговори.

Симона Велева: Отговорете на въпроса за гражданската журналистика. Продължете – това е моят въпрос.

Хелия Чавдарова: Това е една от идеите ми за развитието на регионалните радиостанции по места. Нещата там не са точно като в София, хората се усещат по друг начин. Затова си мисля, че ако колегите от регионалните радиостанции са по-често сред хората, живеят с техните проблеми и те са един мост между онова, което се случва в София, във всичките институции и проблемите на хората по места, излизат по-често с едни отворени предавания, в които хората могат да изразят своите проблеми и по този

начин те да се завъртят отново към интегрирания нюзрум и обратна връзка със слушателите, ми се струва, че е много важно те да станат един достоверен източник на онова, което се случва в малките градове, защото там се случват много неща, регионите са големи, а ние не сме наясно винаги какви са проблемите на хората там. Искане ми се и тях да обхващаме. Затова всъщност имаме толкова много регионални програми.

Симона Велева: Благодаря Ви.

Аз ще кажа, че Вие представяте една концепция с истинска стратегия вътре и с ясни тактически стъпки за постигане на тази стратегия. Стана вече дума за интегрирания нюзрум и наистина поздравления – това е една много амбициозна задача. Но въпросът ми е: давате ли си сметка в чисто организационен и практически смисъл какво означава това? Ако Вие сега получите това доверие и започнете да работите в посока интегриран нюзрум, той след колко време ще стане? Това е свързано с един огромен ремонт. Кое ще е пространството, което ще използвате? Очевидно на „Драган Цанков“, но как ще се възприеме от колегите? И не на последно място, как бихте работили със сегашния Управителен съвет, защото той е заварен и съответно знаете, че мандатите не съвпадат.

Хелия Чавдарова: Мисля, че избор няма, така че трябва да се работи с този Управителен съвет. Аз мисля, че и ситуацията е такава, че много от нещата, които досегашният генерален директор господин Митев е направил, те ще продължат да избухват и догодина, така че ние ще трябва да стъпим върху тези неща, които са направени. Всъщност в радиото има много хубави неща, които се правят, мисля, че и господин Митев е направил много крачки в това отношение и аз искам да стъпя на всичко, създадено в радиото. Да, започна се един ремонт, ремонтът е по-голям, но аз не виждам това нещо да стане за един ден. А и вие знаете, че тук не става въпрос за едни обувки, които до днес са били черни, обаче от утре, понеже вече модата е червена, ние сменяме единствено плата или кожата и те стават червени. Това е един много бавен процес, но той може да започне предварително преди, дето се казва, да се стъпи в един действително хубав нюзрум, който е по-голям и хората, ако ще визуално започват да говорят един с друг и обсъждат проблемите. Защото за мен заедността днес – в 21 век по това време, е особено важна.

Симона Велева: Тоест мислите, че ще намерите подкрепа за един такъв огромен проект, защото това е всъщност реорганизация на цялата дейност на радиото?

Хелия Чавдарова: Пак казвам – то съществува в радиото. Просто те не се докосват винаги едно до друго. А колко по-лесно, колко повече финансов ресурс бихме спестили и хора колко бихме спечелили като ресурс, и публика колко бихме спечелили, ако просто канализираме правилно нещата. И днес всичко това се прави, но сякаш е по-сепарирано, на парче, всеки за себе си, всеки за своето си предаване и след това да става каквото ще.

Симона Велева: Добре. Да Ви попитам – тук отделяте доста внимание на менторската програма. В момента Вие част ли сте от стажантската програма на БНР? Как си представяте да се промени този сегмент? Защото действително има една академия, но тя достатъчно кадри ли привлича? Каква Ви е визията в тази посока?

Хелия Чавдарова: Пак ще се върна за миг към моите студенти, които са *tabula rasa* за радиото, сега не говорим за телевизия. Винаги ги водят в радиото – в Ношен блок или в някое друго предаване и те са впечатлени, те веднага се влюбват в радиото. Значи ние имаме един продукт, който по абсолютно никакъв начин не стига до тях. Мисля, че вината не е само в радиото, а може би и в образователните програми, може би в училище. Първо, много ми се иска да работим с Министерството на образованието в тази посока, защото имаме много какво да си дадем, особено, ако сме се насочили към младата аудитория. А менторските програми в радиото имат капацитети, които няма къде да се намерят другаде. Има хора, които имат какво да дадат. Вие много добре знаете, че се завършва журналистика, радиожурналистика, телевизионна, но това са институции, в

които този занаят се учи практически и на място. И ми се струва, че тези хора, заедно със стажантските програми по-нататък, ще дадат възможност и на един нов приток на млади хора в радиото, защото все пак възрастовата граница на хората специално в радиото е доста висока. Малко завиждам на националната телевизия в това отношение – там има доста по-млади хора, което значи, че ние можем да вървим в случая по стъпките на телевизията.

Симона Велева: Благодаря.

Ще Ви задам последни два въпроса, които ми направиха впечатление. „Има нужда от нов редакторски подход и умения, които да надградят и доразвият сегашните.“ Какъв е този нов редакторски подход, който виждате Вие и как ще го интегрирате?

И вторият ми въпрос е свързан с това, което казахте в презентацията за насърчаване на развитието на всички, които искат да правят нещо допълнително, да израстват кариерно? За или против сте хонорарите и как стоите по този въпрос? Как ще насърчите колегите всъщност да се развиват кариерно?

Хелия Чавдарова: Говорейки за нов редакторски подход, аз съм на онова, пак казвам, макар и да се повтарям, което е направено досега, редакторите имат огромна роля при подготовка на съдържанието. И те са една неразривна част от водещия. Слушателите са свикнали да чуват името на водещия, свикнали са с неговия глас, но това също е екипна работа. Там има звукорежисьор, там има продуцент, там има музикален редактор и там има един глас, който представя цялото това съдържание. И когато аз говоря за един нов и различен редакторски подход, аз донякъде визирам и развитие на продуцентския подход в радиото, доразвитие, защото сегашните продуценти са по-скоро едни автори на графици, а продуцентът според мен трябва да има една малко по-различна визия за това какво се случва в неговия отрязък и знаем, че радиото е построено вертикално и хоризонтално в седмицата и в деня. Не е всяко предаване само за себе си, освен при тематичните предавания. Там е малко по- различно. Ако това Ви задоволява, да премина към кариерното израстване. Да, много хора през годините ми казват: няма смисъл, каквото и да правя в радиото, аз ще си остана все на същото ниво. Не, няма да останеш на същото ниво. Трябва да предоставим възможността на хората да израстват. Ако някой иска да учи, той трябва да има възможността да учи. Той трябва да надгражда на онова, което има. И работата на ръководителя на този човек е когато види този, който иска да расте, да му помогне, да му даде нещата, с които да израсне, и след това да даде възможността той да получи и благините от това, което е израснал. Тоест питате ме за мотивацията, за хонорарите, не мисля, че връщането на хонорарите ще мотивира хората. За мотивация е всеизвестно има два метода – материален и нематериален. За мен е много важно хората да знаят за какво работят, защото ако аз работя, условно казано, за 1500 лв. и вие работите за 1500 лв., но аз правя 45 новини месечно, а вие правите 15 новини месечно, как мислите – кой е с по-висока заплата? Вие.

Симона Велева: Явно няма голяма разлика в това, което се прави.

Хелия Чавдарова: Да, няма голяма разлика. Така че мисля, че хората трябва да знаят за какво работят. Мисля, че трябва да има материално и нематериално стимулиране и да няма...

Симона Велева: Как ще стимулирате този с 45-те?

Хелия Чавдарова: Този с 45-те материално? Ами ще се намерят такива методи, защото в крайна сметка радиото разполага с някакъв бюджет и то трябва да отличи хората, които работят, най-малкото и с малките ДМС-та, които са останали. Не мисля, че е редно да са на калпак.

Симона Велева: Благодаря.

Габриела Наплатанова: Благодаря и аз.

Заповядайте, госпожо Георгиева.

Галина Георгиева: Ако искате все пак да ъпдейтнем госпожа Чавдарова за времето за отговори сумарно колко е към момента, тъй като следва да разпределим останалата част от времето.

Габриела Наплатанова: 14 минути ги сметнах горе-долу, 15.

Галина Георгиева: Тоест остават ни 5-6 минути, плюс десетте евентуално за удължаване.

Ами личи си, госпожо Чавдарова, че сте човек от радиото. Трудно се вмести човек, който познава в дълбини Българското национално радио. Боли го и живее с него.

Ако ми позволите, блиц. Три години малко или много мандат е за изпълнение на заложеното от Вас в концепцията?

Хелия Чавдарова: Поне една плюс отгоре.

Галина Георгиева: Четири.

Топ 3 основни промени в ЗРТ, за които Вие давате заявка, че ще се борите?

Хелия Чавдарова: Финансиране.

Галина Георгиева: Кой е моделът за стабилност на радиото? Кой е моделът на финансиране, така че да гарантирате една стабилност в Българското национално радио?

Хелия Чавдарова: Стабилността се гарантира от субсидията. Как се постига тя е друг въпрос, който може да бъде обсъждан тепърва. Дали е само със субсидия или с някакви абонаменти – това може да се говори. Всички останали вторични приходи помагат за нашите идеи и за нашите ексклузивни предложения, но ние трябва да сме свързани със стабилитет на съдържанието, защото радиото е обект от националната сигурност и не можем да си позволим да отиваме в ниско ниво.

Галина Георгиева: Регулация или саморегулация?

Хелия Чавдарова: И двете.

Галина Георгиева: Казахте, че много малко не достига този бюджет на БНР.

Хелия Чавдарова: Така ли казах? Като продуцент мога да кажа едно. Като директор на музикална къща аз разполагах с един бюджет, с който аз постигнах прекрасни неща. Госпожа Наплатанова изчете в началото част от тях, няма смисъл защо да ги повтарям. Всеки продуцент, който иска да направи нещо хубаво знае, че бюджетът никога няма да му стигне. Може да потърси още. Винаги съм го правила и ще продължавам да го правя.

Галина Георгиева: Много Ви благодаря, госпожо Чавдарова.

Габриела Наплатанова: Благодаря и аз.

Госпожо Къдринова, имате думата.

Къдринка Къдринова: Госпожо Чавдарова, аз също съм впечатлена от Вашето дълбоко виждане за проблемите и перспективите в развитието на Българското национално радио, но също имам няколко въпроса, които са съвсем конкретни по Вашата концепция, така че ще си позволя пак да ги задам, може би донякъде в блиц формат.

Споменавате необходимостта от разработване на нов сайт. Наистина ли имате предвид нов сайт или трансформация на съществуващия?

Хелия Чавдарова: Ами той като се трансформира ще започне да прилича на нов. Много искам там да открия съдържанието на колегите от радиото и той да е много свързан с радиото. В такъв смисъл трябва да е по-нов, да. Прекрасно сте схванали.

Къдринка Къдринова: Съдържание имате предвид съдържание на излъчени ефирно програми или дигитални?

Хелия Чавдарова: Разбира се, защото човек остава с усещане, че сегашният сайт, който гледа, е малко по встрани от радиото. Има някаква по-голяма самостоятелност, докато той все пак е сайт на БНР.

Къдринка Къдринова: Разбирам, но понеже говорим и за разширяване на формите в дигиталното пространство, тези форми също ли трябва да намират място при евентуално обновен сайт?

Хелия Чавдарова: Да, разбира се. Да.

Къдринка Къдринова: Споменавате загубения диалог с БНР. Загубен диалог от страна на аудиторията или вътре в БНР? Ако има такъв загубен, какво точно предлагате за възстановяване?

Хелия Чавдарова: Има ден на прошка, но той в този смисъл не работи. Диалогът със слушателите е загубен сякаш отдавна. Иска ми се той да бъде възвърнат първо с журналистиката, която ние предлагаме и която докосва хората и техните проблеми. Мисля, че радиото е длъжник на три категории хора – децата, подрастващите, хората в неравностойно положение и екосистемата, в която живеем. Иска ми се да има едно място, на което хората подобно Helpdesk или някаква друга система да оставят своите сигнали. Ние да отиваме да проверяваме тези сигнали, да видим защо един човек в неравностойно положение не може да мине по тази улица. Да, виждаме, няма как да мине. На този етап нещата са свършени. За мен ще бъдат свършени тогава, когато ние се връщаме толкова пъти към този проблем, докато той накрая е решен. Тоест даването на гласност на един проблем, свързан с хората, не е решение на проблема. Нека бъдем по-настоятелни и действително работим в услуга на хората. В такъв смисъл ние малко по малко ще възвърнем диалога с аудиторията.

Вътре в радиото в последните години диалогът го няма. Не мога да си обясня защо, но това пречи на работата определено. Бих положила всички усилия аз и моят екип, за да възвърнем този диалог.

Къдринка Къдринова: Имам още няколко въпроса. Разбира се, тук Вие сте изредили няколко акцента – стратегическото планиране, тригодишния план. Какво точно трябва да включва всъщност този план е едното, което искам да Ви попитам. Предлагате нови, иновативни по-скоро формати и програми. В каква степен трябва да са иновативни според Вас? Ако има време, мога да продължа.

Габриела Наплатанова: Да, заповядайте.

Къдринка Къдринова: И още нещо – създаване на мотивационна култура. Как точно смятате да я създадете тази мотивационна култура?

Хелия Чавдарова: Да започна отзад напред, ако пропусна нещо, ще ме подсетите.

Аз за мотивационната култура говорих, че има методи за постигане на тази култура и те са материални и нематериални. Хората трябва действително да повярват в онова, което може да се случи, защото лично аз съм била свидетел, дори предлагайки работа на някой с възнаграждение, той казва: не, не, не искам; не, това не ме интересува. Така че, първо, ние трябва много ясно да знаем хората, аз като работещ в радиото, какви са моите задължения – това, това, това и това. Аз не мога да бъда товарен до максимум, защото вие знаете, че в длъжностните характеристики на всеки от радиото пише „и всяка друга произтекла от работата дейност“. Да, не всичко може да се заплати, но една креативност, една активност, едно себеотдаване, когато работиш в радиото, то не може да бъде немотивирано. То не може да бъде невъзнаградено това мотивиране. И смятам, че трябва да се работи, защото в противен случай действително, особено след махането на хонорарите, съвсем права сте – такъв проблем има и много хора се отдръпват и казват: ами аз досега водих три предавания, нямам време, аз ще мина с едно. Така че планирането, правилата при планирането всички колеги да са поставени при равни условия и при еднаква натовареност – мисля, че това ще спомогне за този момент.

Другият въпрос беше за иновативност. Много ми се иска, ето например програма „Христо Ботев“ е една великолепна програма, без аналог в българското пространство, в българския радиоефир. Има нужда малко да осъвремени начина си на изказ, да подсили обратната връзка със слушателите, да направи един паралел с онова, което се случва като изкуство и като неща не само в България, да поддържа връзки с международни институти в това отношение. Ето, огромно желание ми е музикалната къща отново да стане старата

къща, където всички музиканти от света знаят, че където и да пеят, на две години те идват в националното радио и записват една, две, три, четири песни с някой от съставите на радиото. В такъв смисъл ние не можем да се капсулираме, ние трябва да се отворим към света, ние трябва да работим с европейските медии. И така мисля, че на програма „Христо Ботев“ ѝ трябва много мънинко, защото тя дава едно великолепно специфично съдържание, което в момента хората искат. Специфика, ниша. И все повече млади хора искам да Ви кажа, отново цитирам моите студенти, „Христо Ботев“ им е интересен. Аз като човек от „Хоризонт“, ние винаги сме били на нож с „Христо Ботев“ кои са по-добри – едните от едната гледна точка, другите пък актуални, но да бъдат малко актуални и „Христо Ботев“ все пак.

Къдринка Къдринова: И стратегическото планиране в тригодишния план какво точно трябва да съдържа?

Хелия Чавдарова: Трябва да имаме глобалното – какво искаме да видим, какво искаме да видим в огледалото след три години и тогава да го парцелираме. Първата година правим това, втората година правим това, третата година правим това, а не: абе то дойде Сирак Скитник, ей, сега какво правим след една седмица? Планирането за мен е много важно и в годините мисля, че не сме били много точни към него. Много често в радиото се е работило от днес за вчера, аз включително, аз също. И това е голям проблем, когато искаш да си в крак, но не можеш да смогнеш по една или по друга причина. Трябва да има планиране – и дългосрочно, и краткосрочно.

Къдринка Къдринова: Благодаря Ви.

Габриела Наплатанова: И аз благодаря.

Действително е впечатляваща Вашата презентация, особено за интегрирания нюзрум. Това се прави отдавна в редица търговски доставчици на медийни услуги.

Това, което искам да Ви попитам е до каква степен, първо, смятате, че трябва да има роля изкуственият интелект в генерирането на съдържание за различните платформи, които предвиждате да действат интегрирано? Как ще си отгледате продуценти, които да правят планирането за съдържанието – къде то да отива, колко да бъде разпределено в различните платформи, кое да е в ефир и кое да отива в дигиталните платформи? И доколко смятате, че ще можете да мотивирате колегите от БНР, които работят в този нюзрум, първо, да създават съдържание за ефир, после да го трансформират за дигиталните платформи, като това е един вид стратегия на безотпадност, нека да го кажа малко по-елементарно, да ме разберат хората, които слушат. Това е доста амбициозна задача, но как я виждате да се разгърне за три години, тъй като се изискват големи инвестиции в такъв тип начинание.

Финансовото състояние на БНР знаем, че от 12 години близо не е увеличавана субсидията. Смятате ли, че при една и съща държавна субсидия може да се промени бюджетът, така да се трансформира, като правите икономии и залагате на енергийна ефективност – нещо, което има вътре във Вашата концепция. Засега е това.

Хелия Чавдарова: Добре.

Изкуственият интелект и днес присъства в нашите програми и той ще присъства все повече в нашето ежедневие. И колкото и да се плашихме в началото, ние трябва да го приемем, за да можем да го канализираме и той да не ни създава проблеми. Изкуственият интелект обаче трябва да бъде строго държан под контрол и трябва да знаем къде можем и къде не можем да го използваме, но аз мисля като човек, който винаги е обичал новите технологии, защото съм тази, която направи първото онлайн предаване на живо, спомням си беше със Стоянка Мутафова, направих първия видео подкаст, направих първия сайт за нещо, което е извън радиото, за конкурса „Пролет“. Аз обичам новите неща и мисля, че трябва да допуснем изкуствения интелект на някакво ниво. Не мисля, че изкуствен интелект трябва да ни диктува новините, но за някакви рутинни операции, които ще

спестят време и ресурси, мисля, че той на този етап ще свърши добра работа и ми се струва, че ако с вас след година или две водим този разговор, със сигурност нещата относно изкуствен интелект ще стоят по по-различен начин.

Продуценти? Да, екипите са нещо много важно, но ми се струва, че говорейки за продуцентски принцип в радиото, не би трябвало да е толкова трудно, защото всички медии в България работят на продуцентския принцип и аз не виждам защо да не си отворим вратите и ние, за да влезе едно по-сериозно регламентирано.

Относно мотивирането на колеги, които ще работят и в платформите, мисля, че това в момента е сега. Тоест един колега прави съдържание за ефир, след това отива като репортер, след това води предаване – нещо, което е съвсем различна позиция и статут от тази на репортера, след което той трябва да напише някакъв текст, за да бъде, примерно, работно казано постнат на сайта. На мен много ми се иска, когато една новина влезе в интегрирания нюзрум, да отиде конкретно при хората, които знаят, когато отива към сайта какво е правилното звание, за да се даде, защото вие знаете, че това са професии, които днес са много актуални. Ние просто трябва да им кажем добре дошли в радиото, за да могат новините ни да бъдат на едни от първите места и да преценяваме кои са онези думички в заглавието, които да направят това.

Убедена съм, че водещият на сутрешния блок едва ли ще е наясно как точно трябва да направи това. Тоест нещото да отиде при правилния човек, за да го свърши по най-добрия начин, а не един човек за всичко.

За финансовото състояние и за енергийна ефективност. Да, много ми се иска и не само енергийна ефективност, има много допълнителни възможности, но според мен те не са чак толкова много. Това са европейските проекти допълнителните доходи, това са рекламите, и то не от онлайн съдържание, по-скоро от дигиталното съдържание. Това са менторски и стажантски програми, откъдето може да дойде нещо, това са билетите. Но всичкото това са много малко неща, които могат да отидат за нещо, или примерно да кажем нещо, което много ми се иска да направим – да сложим едни фотоволтаици, защото радиото е енергия, то е преди всичко енергия. Но колкото и енергия да имаме, трябва да възпитаваме малко и едно домашно усещане към радиото. Като излезем от вкъщи гасим лампата, нали? И в радиото трябва да е така.

Габриела Наплатанова: Благодаря Ви. Това беше добър пример.

И последният ми въпрос е свързан с това трябва ли да има единна редакционна линия по определени въпроси, или журналистите в радиото могат да се аргументират като отстояват свои мнения и да си гарантират плурализма?

Хелия Чавдарова: Още малко да доуточните въпроса – техния плурализъм или? Не разбрах точно.

Габриела Наплатанова: Плурализмът на гледните точки към хората, с които разговарят на различните платформи?

Хелия Чавдарова: Плурализмът е едно от изискванията, които се учат във Факултета по журналистика и без него няма как да вървим напред. Всеки журналист ми се струва, че по свой начин, използвайки елементите на редакционните стандарти, може най-добре да прецени какви въпроси да зададе към своите гости, но винаги е хубаво, гледайки тези две различни точки, така да води интервюто, за да не изпъкне неговото отношение към темата, но да извади крайностите. А и защо не, когато е необходимо, той да усмирява хората, които са готови понякога и да се сбият в студиото, за да отстоят техните гледни точки и да влезе в ролята на дипломат при много тежки ситуации. Така или иначе личното отношение на водещите не мисля, че е редно да бъде нито в ефира, или журналиста, или репортера, или в онлайн медиите. Добрият журналист кара госта да каже всичко. Това е моето обяснение.

Габриела Наплатанова: Все пак дали трябва да има единна редакционна линия, която да минава през различните предавания?

Хелия Чавдарова: Пак не разбрах въпроса.

Габриела Наплатанова: Въпросът е свързан с публицистиката. По конкретни теми дали трябва да се следва една посока?

Хелия Чавдарова: Общи правила?

Габриела Наплатанова: И правила, но и като редакционна политика по определени теми?

Хелия Чавдарова: Аха. Искате да кажете: до каква степен е засегнат и контрол, и самоконтрол на някои теми. Не. Искам колегите да се чувстват свободни и мисля, че това, което ми подарихте в началото на нашата среща и в което присъства Европейският акт за свободата на медиите и много скоро ще трябва да се дискутира по този въпрос, за да видим как точно ще бъде ситуиран този акт на медиите в България, трябва да защити хората да бъдат свободни и да изразяват позиции, да провокират и истината да се казва. Това е абсолютно задължително за мен и мисля, че радиото винаги е било медиата, която е можела да се похвали с едно свободно съдържание, свободно от намеса съдържание.

Габриела Наплатанова: Благодаря Ви.

Колегите от БНР, ако биха искали да се включат с въпроси, впечатления, мнения, коментари? Имате право по регламент.

В такъв случай Ви остава една минута за обобщение от всичко това, което ни представихте, есенцията или това, което искате да доразвиете.

Хелия Чавдарова: Ние си казахме много неща. Много ми се иска да наблегна на нещо, защото радиото е хората – хора, с които съм прекарала целия си активен и смислен живот, и много ми се иска те да творят в една свободна среда, в една качествена среда, да се чувстват хубаво в работните помещения, в които работят. Сещам се, че примерно колегите в новата сграда са поставени при екстремни условия в тази красива обратна пирамида, в която температурата през лятото става до 40 градуса, а през зимата понякога спада до 7-8, но те стоят и работят. На мен ми се иска да направя нещо за хората, защото, когато ги накараш да се чувстват щастливи, да се чувстват удобно на своето работно място мисля, че тогава ще могат да дадат максимума от себе си, защото какво по-хубаво от това? Повечето хора, които са там, действително са влюбени в професията си. И затова толкова трудно е, когато се пенсионираш колегите. Те го приемат много тежко, защото това е като да пенсионираш един актьор. Можеш ли да пенсионираш един актьор – на 65 или на 66 години един мъж, и да кажеш: ти вече не си актьор? Хората в радиото са поставени при същите обстоятелства. Искане ми се към работещите в радиото да има достойно отношение.

Габриела Наплатанова: Благодаря Ви. Чудесен завършек.

В 16,00 ч. продължаваме с изслушването на господин Маргарит Русев.

Габриела Наплатанова: Добър ден отново с последното за деня изслушване от поредицата изслушвания на кандидатите за генерален директор на Българското национално радио.

Нека да припомним правилата в регламента, по който изслушваме кандидатите до момента и ще продължим и утре, а именно: всеки кандидат представя концепцията си за развитие на Националното радио до 15 минути, членовете на Съвета за електронни медии ще имат възможност в рамките на до 5 минути да отправят своите въпроси. Времетраенето на отговорите на въпросите от СЕМ е общо до 20 минути с възможност

за удължаване, но не повече от 10 минути. След приключване на изслушването, представители от БНР могат да зададат въпроси на кандидата – времето за изложение общо за тях е също 5 минути. След изчерпване на зададените въпроси към него, кандидатът отговаря в рамките на до 10 минути. На финала ще имате около минута и половина да кажете Вашите заключителни думи.

Сега ще Ви представя в кратката биографична бележка, която сте предоставили като част от комплекта документи за кандидатстване за позицията.

Маргарит Русев е музикален продуцент – ръководител „Продуцентска дейност и звукозапис“ в БНР – Радио Благоевград, и университетски преподавател. През 2014 г. придобива образователна и научна степен „доктор“. Работи в обществените електронни медии в България от 2002 г. В БНР – Радио Благоевград, и БНТ – РТВЦ Благоевград, преминава последователно през различни длъжности като музикален редактор, звукорежисьор, отговорен звукорежисьор и музикален продуцент и изпълнява различни функции: водещ на музикални предавания и рубрики, репортер от музикални форуми и събития, редактор на музикалното съдържание на ефирна програма, звукорежисьор, продуцент на музикални издания и сценични събития и ръководител екип. Притежава задълбочени и комплексни познания за звукотехниката и аудио-визуалните и дигиталните технологии, за създаването и реализацията на медийно съдържание. Преподавател и автор на магистърски и бакалавърски учебни програми по дисциплини, подготвящи бъдещи кадри за електронните медии. Автор на научни публикации, музикални аранжimenti за телевизионни филми, на музика за радиосигнали и на звукова продукция за музикално-танцови спектакли, представени на най-големите сцени в България.

Заповядайте, думата е Ваша.

Маргарит Русев: Благодаря.

Уважаема госпожо председател, уважаеми членове на Съвета за електронни медии, ще Ви представя концепцията си за развитие на Българското национално радио, озаглавена „Общественото радио в новите реалности“. Ще ползвам бележки, за да мога да се вмести в даденото време.

Промените в медийния пейзаж, високото ниво на интерактивност на новите медии предопределят и нови подходи в предлагането на медийното съдържание. Обществената мисия на БНР не може да изостава от непрекъснато променящата се медийна среда. Понятия като трансформация, конвергенция на съдържанието, кросмедия, мултимедия, хибридна медия не трябва да бъдат допълнение към линейната програма, а да бъдат вплетени в изискването за създаване на медийно съдържание на общественото радио. Българското национално радио преживя поредица от сериозни кризи. Последната с кибератаката от 2022 г. все още не е преодолена. Това предопределя необходимостта от сериозни и превантивни действия, за да се избегнат бъдещи колизии.

За развитието на БНР като обществена медия залагам следните приоритети: адаптация в новата медийна среда чрез нови подходи в предлагането на медийното съдържание; баланс между културно, образователно и информационно съдържание. Ще работя за разширяване на обхвата и интерактивността на програмите, за запазване на високите стандарти и преноса им в създаването на съдържание в новите медии. Приоритет е отстояването на редакционната независимост и свободата на словото. Предвиждам въвеждане на по-устойчиви системи за сигурност и по-ефективно стратегии за управление на риска.

Приоритетно ще бъде развитието на човешките ресурси – инвестицията в младостта, непрекъснатото обучение и самообучение, развитието на нови професионални умения, които да следват новите условия на комуникация. Залагам на тясното сътрудничество между радиото и образователните и културните институции. В контекста на

сътрудничеството с образователните институции визирам създаване в партньорско на университетски центрове за производство на медийни продукти, сътрудническо в изграждането на подготвени кадри.

Приоритетите продължават с интерактивност и ангажираност на аудиторията, привличане на нови аудитории, битка за младите.

Фокус върху регионалното съдържание и потребностите на регионалните общества. От особена важност е развитието на регионалните програми. Радиото трябва да развива функцията си на инкубатор на култура и изкуство чрез подкрепа на българските творци и младите таланти, чрез активно популяризиране на българската музика и наследство. Развитие на музикално-продуцентската дейност в регионите също е приоритет. Приоритет е и модернизацията на техническата инфраструктура на БНР, за да се гарантира надеждност и непрекъснатост на програмите. Важно е да се продължи работата по осигуряване на информационна свързаност между програмите, изграждането и на новинарска платформа, и обща музикална библиотека с приоритетен достъп до всички музикални единици, продуцирани от радиото.

От ключово значение е повишаването на мрежовата и информационната сигурност на БНР.

Ще работя за финансова устойчивост и прозрачност в управлението. Организацията и управлението на Българското национално радио трябва да бъдат структурирани по начин, който осигурява прозрачност, ефективност и адаптивност към динамично променящата се медийна среда.

Поставените стратегически цели са следните: гарантиране на програмна самостоятелност чрез отделянето на творческите от административните структури; засилване на саморегулацията и ролята на редколегиите; синергия между традиционната линейна програма и дигиталните формати; оптимизиране на администрацията, така че да няма дублиране на дейности и отговорности; осигуряване на по-активна гъвкавост в организацията чрез работа в мултидисциплинарни екипи и проектно ориентирани редакционни екипи. Стратегическа цел е и развитието на собствени културно-продуцентски центрове в регионите.

В управленския си подход залагам на взаимна информираност, доверие, откритост и прозрачност в управлението, диалог и лична мотивация, стимулиране на индивидуалния почерк, създаването на съдържание чрез поощряване на креативността, инициативността и творческия подход. Обосновано и справедливо разпределение на допълнителното стимулиране, отразяващо обективно компетенциите, заетостта, активността и индивидуалния принос към работата.

Целите и насоките в програмното развитие са в посока обективност, достоверност, оперативност, плурализъм на гледните точки, разбира се, защита независимостта на медията и свободата на словото; осигуряване на програмен и съдържателен плурализъм, активно използване на интерактивните форми за диалог и обратна връзка с аудиторията; бързина и точност на информацията, проверка на фактите, разнообразна звукова картина на събитията, визуализация на радиото. Важен акцент тук е и ефективната защита срещу фалшивите новини, разширяването на кореспондентската мрежа, синхронизирането на програмното съдържание със заложеното в лицензиите. Програмното развитие трябва да стъпи задължително върху развитието на кадрите. Визирал съм и подчертано внимание върху езика, стила и културата на говора; поддържане на оптимален баланс в съотношението говор – музика.

Следващата цел е форматиране на младежка линия, създаване на съдържание от млади хора за млади хора, ускоряване на дигиталната трансформация, разширено и приоритетно присъствие в онлайн пространството и социалните мрежи. Важно е

високите стандарти и добрите практики от линейната програма да бъдат продължени и развити в новите медии.

Предвиждам въвеждане на стандарти за музикалното съдържание и дефиниране мястото на собствената продукция и концертната дейност в програмите. Има належаща нужда от нови актуални сигнали с разпознаваема обща интонационна концепция. Предвиждам творчески и тематични взаимодействия между регионите, партньорства между различните програми, засилване на културните политики на радиото и развитие на собствени форуми за изкуство и култура.

Като краткосрочна цел съм включил отбелязването на предстоящата годишнина на БНР в подходящ за значимостта на медията мащаб.

Някои от акцентите в програмното развитие и дигиталната трансформация ще бъдат мобилни приложения с персонализирано съдържание, кросмедийни пространства, интерактивна свързаност и ангажираност на аудиторията, интеграция на технологични иновации.

По отношение интеграцията на изкуствения интелект ще посоча, че трябва да се търси едно по-многопосочно приложение, персонализирането на търсенето в платформите като помощник на журналистите в търсенето на многообразие от информационни източници в анализа на аудиторията на базата на данните от платформите и социалните мрежи като гласови асистенти и много други предложения.

Техническото и технологичното развитие трябва да бъде в посока ускорено техническо обновяване, въвеждане на нови технологии, технологично уеднаквяване и унифициране на техническата инфраструктура, изграждане на информационна свързаност между програми и кореспонденти и създаването на общи бази данни. Кибератаката от 2022 г. дефинира необходимост от сериозни стъпки в посока подобряване и усъвършенстване на системите за мрежова и информационна сигурност.

За финансирането реалностите са следните. Законодателят е предвидил смесена форма на финансиране чрез бюджетна субсидия и собствени приходи. Перспективите, разбира се, са активно търсене и приемане на нова форма модел на финансиране на обществените медии, която да гарантира независимото ѝ функциониране. Законодателството в тази посока трябва да отрази дигиталната трансформация и съдържанието в новите медии. Възможностите, които всъщност са реалност и към днешна дата – актуалната ситуация позволява работа в посока увеличаване на допълнително финансиране и собствените приходи чрез традиционни и иновативни подходи. Приоритетите в увеличаването на собствените приходи са чрез засилване на дигиталния маркетинг, увеличаване на обема и по-активното предлагане на собствена културна продукция, развитие на арт пространствата и разширяване на палитрата на технически услуги, въвеждането на иновативни интернет услуги. Увеличаването на допълнителното финансиране е чрез включване в проекти по национални, европейски и международни програми и чрез привличане на допълнителни средства за развитието на техническата инфраструктура на БНР и подкрепа за дигиталната трансформация чрез включване на съвместни проекти в рамките на Европейския съюз за радио и телевизия.

Формите на контрол трябва да осигурят публичност и прозрачност на управлението на средствата в съответствие с действащото законодателство. Включил съм регулярни мониторинги на редакционната политика, съдържанието на предаванията и съответствието с лицензиите и обществената мисия. Нужно е да се извършват периодични анализи на качеството на програмите и общественото им въздействие, обратна връзка от аудиторията за подобряване на съдържанието. Редовни одити на техническата инфраструктура, оценки на качеството на звука, осигуреността на предаванията и стабилността на мрежовите системи. Системно е необходимо да бъдат атестирани кадрите, за да се намали субективния фактор в оценяването. Предвиждаме

въвеждане на конкурсен подход при селекцията на кадрите и мандатност на ръководителите на програмите. Важно е да се поддържа и постоянен диалог със синдикалните организации.

В заключение мога да кажа, че концепцията трябва да бъде доразвита в бъдещи подробни стратегии за всички дейности и нормативна база от правилници, която да гарантира изпълнението на обществената функция. Сблъсъкът с реалностите ще прецизира процесите и ще доведе до по-задълбочено планиране на алгоритмите за постигане на целите. Благодаря за вниманието.

Габриела Наплатанова: Аз Ви благодаря също. Имате поне 4 минути аванс, тъй като не използвахте цялото време, което беше отделено за презентацията.

Предлагам в такъв случай да минем към въпросите от колегите, като първа ще зададе към Вас въпросите си д-р Симона Велева. Заповядайте.

Симона Велева: Здравейте! Благодаря за представянето.

Притеснявате ли се? Струва ми се, че основно четяхте.

Маргарит Русев: Пресъхва ми устата.

Симона Велева: Виждам, че имате богат преподавателски и теоретичен опит, както и практически опит, но имате ли управленски опит? Как чувствате своята конкурентоспособност спрямо останалите кандидати по отношение на ръководенето на една толкова голяма и сериозна организация като Българското национално радио? Как ще се справите с предизвикателствата, пред които самото радио в момента е изправено?

Маргарит Русев: Управленският и организационният ми опит основно е свързан с творческа дейност, с творчески проекти. В тази посока съм участвал в управлението и организацията на екипи, които са по-скоро като мултидисциплинарни екипи от съмишленици, екипи, които освен служители на радиото, включват и външни професионалисти. Тук искам да кажа, че този опит не смятам, че е малък, защото в тази ми работа съм успявал да организирам и да координирам действията на различни направления, включително и на кросмедийни партньорства, колеги от телевизия, сценичните екипи, разбира се, творческите екипи, които създават творческия продукт. Искам да кажа, че всичко това винаги е било представяно като медиен продукт и обикновено като мултимедиен. В опита си сме създавали през годините доста мултимедийни продукти, които са били представяни и мултиплатформено. Тук мога да визирам един проект, който направихме за 45-ата годишнина, мисля в 2018 г., на „Радио Благоевград“, който се казваше „Земя на песни“. Там предизвикателството за мен беше да успее да премина през всичките етапи на координация и на създаване на продукта, който, първо беше студийен, след това беше сценичен, след това сценично беше представен и като стрийминг, и като партньорство с медия телевизия, беше представен като кросмедийен продукт. След това пък работихме по продукт, който е дигитално издание, тук е застъпена издателската дейност. Всичко това е...

Симона Велева: Благодаря Ви, понеже имам и още няколко въпроса, а времето ни е малко.

Тук имате добри идеи: ефирната продукция да не се репликира буквално, а да има своето развитие и продължение в мрежата. Има някои наистина много добри попадения във Вашата концепция, но има и нещо, което наистина ме смути, а именно: въвеждане на платен достъп до интернет услуги, които Българското национално радио предвиждате да създава, и потребителите да си плащат за него. Не мислите ли, че подобна идея противоречи на обществената мисия на радиото и когато слушателите трябва да заплащат нещо, което всъщност е финансирано от данъкоплатците, това би създавало определено противоречие и напрежение?

Маргарит Русев: Не знам дали визирате този платен достъп, който е до иновативните услуги. Ако него визирате, там...

Симона Велева: Има ли друг? Нещо друго платено предвиждате ли?

Маргарит Русев: Ако е този до иновативните услуги, този достъп между другото сме го обсъждали с колеги от радиото и е много хубава идея. Тук става въпрос за достъп до услуга, тоест вид техническа услуга.

Симона Велева: Каква?

Маргарит Русев: Аз мисля, че съм го дал в концепцията ни. Ние, примерно, в „Радио Благоевград“ разполагаме с една никога неизползвана ревалационна камера, ехо камера.

Симона Велева: Тоест имате предвид някой да дойде да запише нещо? Защото тук пише за иновативни интернет услуги.

Маргарит Русев: Не. Това се осъществява чрез интернет връзка. Мрежата вече дава възможност за комуникация, за партньорство, за творчески проекти без нуждата да се присъства на място. Студията могат да се интегрират, има вече такива интегрирани услуги. Тоест едно партньорство между студията. Ти може да се намираш на другия край на света, но да използваш техническите услуги, които са налични при нас. Има подобни практики, тоест използват се акустични помещения.

Симона Велева: Разбирам. Тоест не самите потребители, самите слушатели да получават съдържание чрез заплащане.

Маргарит Русев: Не, потребители не. Това са платени услуги...

Симона Велева: Разбирам. Понеже не сте дали този пример в концепцията и не става ясно.

Приоритет в обученията за повишаване на медийна грамотност на служителите. Мислите ли, че работещите в радиото имат нужда да повишат своята медийна грамотност и тя не е на достатъчно високо ниво?

Маргарит Русев: Мисля, че по принцип обученията трябва да бъдат регулярни и действително понякога има по-голямо текучество на кадри и понякога поради това текучество някои от кадрите пропускат проведените вече обучения. Обученията трябва да са във всяка една посока. Неслучайно ги...

Симона Велева: Конкретно за медийна грамотност какво имате предвид?

Маргарит Русев: Медийната грамотност по-скоро трябва да е насочена към слушателите, към аудиторията – такова едно обучение. Тоест, радиото трябва да бъде платформата, довереният източник, който да дава формулата как едно съдържание трябва да бъде възприето. В този аспект.

Симона Велева: Имам още два много малки въпроса. Казвате: финансиране на БНР, допълнително финансиране може да се осигури чрез включване на БНР в проекти по програми на Министерството на образованието, Министерството на регионалното развитие и Министерството на туризма. Имате ли опит в разписването и в участието на проекти?

Маргарит Русев: Имам опит, да. Участвал съм. Мисля, че съм споменал няколко проекта, в които съм участвал.

Симона Велева: Не виждам тук.

Маргарит Русев: То е в CV-то. Има доста големи ресурси. Особено в последните години обществото успя да узрее, че в образованието трябва да бъдат вложени достатъчно средства. В този ред на мисли смятам, че там в момента специално има доста добро финансиране и проектното финансиране също помага да се реализират доста иновативни проекти.

Симона Велева: Имате ли някакви конкретни програми, по които искате да кандидатствате? Конкретно да кажете като пример.

Маргарит Русев: Конкретни не, не визирам.

Симона Велева: Или общо това е пожелателно.

Маргарит Русев: Общо говорим.

Симона Велева: Казвате, че ще създадете, или така разбирам, защото тук всичко е с точки, Етична комисия, която да следи за недопускане на политически натиск, дезинформация и конфликт на интереси. В сегашната структура на Българското национално радио, има Правилник, който подробно я разписва, има достатъчно звена, които да осъществяват контрол, и има Комисия за журналистическа етика, както и Съветът за електронни медии, разбира се, следи за нарушения на Закона за радиото и телевизията. Как ще създадете тази етична комисия и има ли тя своето място вътре в радиото, при положение че има Комисия за журналистическа етика, която функционира? Как го виждате?

Маргарит Русев: Не помня точно изречението, което ми цитирахте.

Симона Велева: На 19-а страница сте задал, че ще създадете такава комисия. Етична комисия, която да следи за недопускане на политически натиск...

Маргарит Русев: Това е във формите за контрол, да. Ами да, всъщност такава комисия, ако има формирана в радиото, тя ще е от колеги, които все пак да не допускат такъв допълнителен контрол, който да е политически, и да може бързо да бъдат сезирани и...

Симона Велева: А тя към генералния директор ли ще бъде? Как я виждате?

Маргарит Русев: Не, не би трябвало да е към генералния директор.

Симона Велева: Тоест тя ще действа паралелно със съществуващата комисия за журналистическа етика?

Маргарит Русев: Да. Може би като контрольор.

Симона Велева: Добре. Нямам други въпроси.

Габриела Наплатанова: Благодаря Ви.

Следва госпожа Георгиева.

Галина Георгиева: Благодаря Ви, господин Русев, за представянето и за изложените идеи във Вашата концепция.

Какъв е този иновативен подход за търсене на допълнително финансиране на Българското национално радио? Каква е тази иновация?

Маргарит Русев: Точно тази, която преди малко споменахме и беше неправилно разбрана в началото. Иновативните подходи са в предлагането на техническите услуги, тоест тези услуги, които могат да бъдат от дистанция.

Галина Георгиева: Аз като слушател и като български гражданин данъкоплатец каква услуга бих могла да ползвам?

Маргарит Русев: По-скоро това могат да го ползват професионалистите, или тоест ние да говорим за търсене на допълнителни приходи. Нали в тази посока говорим? Тези услуги, нали Ви казвам... По мрежов път един обикновен аудиосигнал може да бъде изпратен до въпросната акустична реалност. Този сигнал след това се връща дообогатен. Тези услуги в момента са доста търсени в световните студиа. Тоест те да могат да използват реални акустични помещения, които са неповторими. Не да бъдат симулирани по дигитален начин, а да бъде използван един аналогов сигнал. Тоест, изпратен сигнал до това акустично помещение и върнат.

Другата услуга, която е иновативна, е точно такава междустудийна връзка. Нашите студиа, които се използват и в БНР, да могат да осъществяват звукозаписи от разстояние. Тоест базата да е при нас, а може изпълнителите – музиканти или каквито и да е било, ако е за театър или говорители, да бъдат на разстояние.

Галина Георгиева: А дали сте изчислявали каква инвестиция е необходимо, за да бъде реализирана такъв тип услуга?

Маргарит Русев: Според мен почти минимална би трябвало да е, защото ние имаме мрежова свързаност навсякъде, акустичните помещения са все още функциониращи, тоест те никога не са и ползвани, вътре си стои техниката и така нататък. Специално за свързаността между студиата програмите, които са за връзка, са в порядъка на 30-40...

Галина Георгиева: Добре. В началото на Вашето изложение, а и в концепцията става дума за нова формула, без да е обяснена тя, затова е и свързан въпросът ми, каква е тази нова формула за финансиране, в която да бъде изчислена субсидията много или малко е тя?

Маргарит Русев: Тук визирам точно това, че който и да стане генерален директор, който и вие да изберете, ще трябва да провежда оттук нататък разговори. За съжаление, досега няма никакъв резултат. Надявам се, благодарение на този Европейски акт за свобода на медиите по-бързо да има едно придвижване в тази посока. Тук имам предвид, че генералният директор трябва да търси тази нова формула, но не сам да я определи, тоест трябва тази формула да бъде търсена в диалог със специалисти, съответно със законодателите. Формулата тук може да бъде различна.

Галина Георгиева: Да, то имаше идея тя да бъде процент от БВП на Републиката.

Маргарит Русев: Да, такава идея може да е. Може да е процент от някаква данъчна ставка. Разбира се, в Закона ни има разписването на таксата. Трябва да се намери. Сега с таксите не знам колко би било...

Галина Георгиева: За Фонд „Радио и телевизия“ ли имате предвид?

Маргарит Русев: За Фонд „Радио и телевизия“ – да. Не знам доколко обществото би ни я приела, но трябва да се намери най-добрата формула, която, разбира се, да отрази една такава независимост на финансирането. И от друга страна да има и сигурност на това финансиране, хората, които работят, да бъдат убедени, да бъдат спокойни, че ще има достатъчно финанси както за техните заплати, така и за технологичното обновяване.

Галина Георгиева: Споменавате за мандатност на ръководителите на програмите. Вие сте представител на един силен и с ясно изявена позиция регионален екип. Какво налага мандатност на тази позиция?

Маргарит Русев: Смятам, че понякога навиците, една рутина пречат за едно развитие. Според мен въвеждане на такава мандатност, която не е задължително да бъде ограничена като брой мандати, би помогнало за повишаване и търсене на по-добри резултати. Тоест тук има един конфликт – генералните директори са с мандати, а пък директорите на програми са без. Понякога има несменяеми директори, независимо какво се случва. Мисля, че и самият генерален директор няма правен аспект да смени някъде неработеща структура.

Галина Георгиева: В случай че Вие получите доверието на Съвета за електронни медии и в четвъртък на наше заседание бъдете избран за генерален директор, ще Ви се наложи да участвате в един сериозен дебат, тъй като Законът за изменение и допълнение на Закона за радиото и телевизията стои и той периодично се обновява като дискусия. Вие следва да участвате в него. Какви са темите, по които ще имате твърда позиция и каква е тя?

Маргарит Русев: Законът със сигурност трябва да гарантира свободата на медиите, трябва да гарантира свободата на словото. И в момента са залегнали подобни параметри.

Галина Георгиева: Генералният директор става гарант за това.

Маргарит Русев: Точно така. По-скоро в развитието трябва да се включат новите реалности, новите медии. Тези нови платформи да бъдат включени в закона, както и да бъде дефинирана обществената мисия спрямо съдържанието на тези нови медии. В тази посока.

Галина Георгиева: Смятате ли, че тази мисия – мисията на обществените медии в България, следва да бъде обвързана с финансирането им?

Маргарит Русев: Би трябвало, според мен, да. В крайна сметка финансирането е целево, то е за реализация на тази обществена мисия.

Галина Георгиева: Добре. Благодаря.

Госпожо председател, нямам повече въпроси.

Габриела Наплатанова: И аз благодаря.

Госпожо Къдринова, заповядайте.

Къдринка Къдринова: Благодаря.

Господин Русев, поздравления за Вашата презентация. Наистина е интересна Вашата идея да се използва материалната база на радиото за допълнителни приходи. Може би наистина си заслужава да бъде разгледана по-практически. Но лично аз малко съм озадачена от това, че представяйки своята концепция, изтъквайки, че радиото е инкубатор на култура и изкуство буквално с едно изречение отминавате основните, носещите програми на Българското национално радио – „Хоризонт“, „Христо Ботев“, „Радио България“, за които всъщност нищо не казвате, освен това че техните традиционни профили трябва да бъдат запазени. Би ми се искало да чуя малко повече от Вас как си представяте все пак развитието на тези профили.

И също така ми е интересно, ако разбирате, ако приемате радиото само като инкубатор на култура и изкуство, не смятате ли, че това е една много все пак фрагментирана част от обществената мисия на една обществена медия? В нея има и образование, има и политика, особено в съвременните условия. Така че ми се ще някак си да ми обясните точно защо виждате само този сегмент от дейността на Българското национално радио.

Маргарит Русев: Благодаря за въпроса.

Всъщност искам да уточня, че аз не виждам този сегмент, по-скоро виждам дефицити в този сегмент. Аз съм го заложил като един от приоритетите. Радиото като инкубатор на култура и изкуство не е достатъчно добре представено в регионите. Аз говоря от моята гледна точка. Да, има музикални състави, които са на изключително високо ниво, може би с най-добрите музиканти в България, но не трябва да се подценява развитието в регионите. Това е досегът до хората, това е най-прекият контакт с аудиторията и аз съм го усетил. Аудиторията по друг начин възприема радиото и наистина аудиторията възприема собственото радио, по-скоро това радио, което е в региона. Понякога се бърка Българското национално радио, всъщност то не се бърка, то е едно общо, но понякога регионалното радио и Българското национално радио за човек, който е в регионите, е една и съща дума.

Къдринка Къдринова: Аз Ви разбирам, но пък Вие кандидатствате за генерален директор на националното радио.

Маргарит Русев: Точно така. Тоест аз не говоря, че това трябва да бъде развитието. Разбира се, информационната страна, информационно-музикалната програма трябва да бъде поддържана. Аз умишлено не съм развил особени промени не в съдържателен аспект, имах предвид промени във форматите. То няма как да го направим. Форматите ще останат същите. Тук имам предвид развитие по-скоро на съдържанието. Моите идеи биха били в посока на обновяване на тези програми с нови предавания, за да бъдем актуални, да бъдем интересни, да бъдем атрактивни за хората.

Къдринка Къдринова: Дайте примери. Примерно в „Хоризонт“ какво предаване бихте предложили.

Маргарит Русев: О, не. Това аз не бих искал да предлагам. Там предаванията трябва да бъдат предлагани от редакционните екипи, редколегии. Намесата на генералния директор в предложенията за конкретни предавания според мен не би трябвало да бъде така. Аз като музикален редактор също съм предлагал собствените си музикални предавания. Никога директор не ми е предлагал заглавие или съдържание на музикално предаване. Разбира се, това нещо се оценява от редакционни екипи и съответно концепцията ми или е приета, или ще е отхвърлена. Така че генералният директор не трябва да се намесва. По-скоро трябва да бъде един активатор на промени в съдържанието, актуализиране на тези програми. И разбира се, развитието на програмите в новите медии. Аз в тази посока съм го казал. Това, че трябва да бъде радиото развито в

новите медии със същите стандарти, които са и в линейната програма, това трябва да бъде сериозна работа в посока на обучение и може би създаване на една нова нормативна база, на нови алгоритми на работа в тези медии, така че да не се губи това качество. Това имам предвид.

Къдринка Къдринова: Разбирам Ви, но все пак ми се иска да чуя нещо по-конкретно. Няма да предлагате програми и предавания – ясно, но как точно виждате стратегическото развитие? Концепцията затова се нарича концепция – как точно ще се развива „Хоризонт“, в каква посока? „Христо Ботев“ на какво трябва да наблегне? Ето, култура и изкуство в програма, специализирана за това. „Радио България“, което е насочено към чужбина, което представя България в чужбина. На какви акценти ще наблегнете буквално с две думи?

Маргарит Русев: „Хоризонт“, разбира се, е информационният лидер. Там трябва да бъде проектирано доверието. Тоест всяка една информация, която „Хоризонт“ представя, тя е проверената, тя е доверената информация. Тоест тук националното радио и програма „Хоризонт“ всъщност са, но в борбата с фалшивите новини, с дезинформацията това трябва да бъде мястото, към което хората да отправят поглед, когато искат да получат достоверна информация.

По отношение на „Христо Ботев“ възможностите за партньорства...

Ще се върна, извинявайте, за „Хоризонт“. Ако говорим за новини или говорим за общоновиарска платформа, тук, разбира се, е важно новините бързо от регионите да се пренасят в националното съдържание и обратното, да има бърза информационна комуникация.

По отношение на „Христо Ботев“, там много неща могат да бъдат направени – изнесени предавания в регионите, съвместни предавания с регионалните радиостанции, презентирани на музикалните състави в регионите с концерти, съответно стрийминг. Важно е аудиторията в регионите да получи достъп до това съдържание.

От друга страна, самите регионални станции искам да кажа, че не трябва да бъдат подценявани, не трябва да бъдат като втора категория и в подкрепа на технологичните иновации, и в подкрепа на развитието на кадрите. Тук много е важно, аз съм посочил, че и развитие на кореспондентите трябва да се търси, защото всъщност това е присъствието на терен и това предоставя достоверността, която е от картината, от събитието. Аз мога да споделя лични впечатления къде липсват в този регион, в който аз всъщност работя. Липсват кореспонденти, примерно, в региони, които в момента вече са все по-силно развити и това са погранични райони – Гоце Делчев, Петрич и Сандански, разбира се, Разлог и Банско. Вие знаете Банско как се разви като и културен център. Така че тези липси се отразяват и в съдържанието. Не трябва да се подценява и трябва финансирането да е адекватно. И много е важно унифицирането на технологиите. Не би трябвало в София техниката да е на друго ниво, а пък в регионите да изостава. Трябва да има една универсалност, да може всеки един колега от който и да е екип, когато влезе в едно студио – било то от София или Бургас, да може веднага да се адаптира и да работи.

Къдринка Къдринова: За „Радио България“ само една дума.

Маргарит Русев: „Радио България“ в последните години, доколкото знам, вече почти интернет съдържание има. Мисля, че има един час програма в „Христо Ботев“. „Радио България“ неминуемо трябва да отразява интересите на българите в чужбина и съответно да информира чужденците за нашите теми в сферата на туризма, културата, историята – неща, които биха били интересни за тях.

Къдринка Къдринова: Благодаря.

Габриела Наплатанова: И аз благодаря!
Госпожо Велкова, заповядайте.

Пролет Велкова: Благодаря Ви. Ще се опитам да задавам кратки въпроси и ще разчитам на по-кратки отговори, за да можем повече неща да си кажем.

И в други концепции срещнах необходимостта от създаване на обща музикална библиотека. Какво е това? Какво в момента Ви липсва и каква потребност би удовлетворила наличието на такава обща музикална библиотека?

Маргарит Русев: Благодаря за въпроса. Тук съм в свои води.

Проблемът, който се създаде с кибератаката, беше много сериозен и той удари музикалните библиотеки във всички региони. Наложих се те отново да бъдат качвани поради загубата на архиви, които бяха с години изградени. Тук имайте предвид, че не е въпрос просто да се качи файлово някакво съдържание, тук е въпрос да се качи и описът – автор, продуцент и така нататък. Специално в регионите отдавна нямаме фонотекари, тоест с тази работа се занимават музикалните редактори. Това е изключително голям труд.

Формирането на такава обща библиотека ще доведе до облекчаване на тази работа. Представете си едно и също музикално произведение да бъде качвано във всяка една регионална радиостанция, съответно всяка една...

Пролет Велкова: И да имате достъп.

Маргарит Русев: И да има достъп.

Разбира се, тук специално в концепцията, може би другаде не сте го видели, това пък е моята идея, задължително първо трябва да бъдат качени архивите с музикална продукция на радиото. Тя трябва да бъде приоритетно използвана. До момента не се използва – това са моите достатъчно лични наблюдения. Ние не си презентираме собствената продукция, което е непонятно защо. Аз лично съм работил по много качествена продукция, която после не я виждам никъде. Дори мисля, че би трябвало ние имаме класация БНР „Топ 20“, ако не се лъжа, там се презентира доста продукция, която е извън радиото, но по никакъв начин не се презентира тази продукция, която ние създаваме, а аз смятам, че е доста качествена. Говоря и за популярна музика, която е доста слушаема и атрактивна.

Пролет Велкова: Добре.

Отделяне на творческите от административните структури, децентрализиране на редакционните екипи – това пишете в концепцията си. Има ли проблем със смесването на функциите на административните и редакционните екипи? Как виждате да се случи тази диференциация?

Маргарит Русев: От личен опит през годините съм... Нали мога от личен опит да говоря?

Пролет Велкова: Разбира се.

Маргарит Русев: През годините съм наблюдавал намеса на директори на програми, които водят програмните оперативки вместо главен редактор. Смятам, че това не би трябвало да е приемливо, трябва да се отделят тези структури, да има ясно разграничение и в някакви правила да бъдат заложени може би като нормативи такова нещо да не се случва. Аз разбирам, че директорите на програми носят пряка отговорност, но все пак нали затова се делегират права, пък и в крайна сметка и в Закона има визирана такава една независимост на редакционните екипи.

Пролет Велкова: Споменахте за последиците от ковид, но понеже тук изрично в концепцията сте акцентирали върху този момент, ще Ви помоля и тук за разяснение. Казвате, че след отминалата пандемия ковид са налице последици по отношение на технологията на създаване на програмно съдържание. Това във връзка с музиката, за която говорихме, и общата музикална библиотека, или и друго имате предвид?

Маргарит Русев: Тук имам предвид за създаване дори на информационното съдържание. Тези последици пак лично съм ги наблюдавал. Визирам, че се появи една инерция, аз така съм я описал, която се изразява на моменти в ленивост да се презентират,

в съдържанието да влизат прессъобщения понякога – нещо, което беше по време на пандемията, да се залага прекалено много на телефонни разговори вместо присъствие на събеседник в студиото, или присъствие на репортер на терен. Ще ви кажа пак един пример от преди може би два месеца. В радио „Христо Ботев“ ми се наложи случайно да мина, един мой колега трябваше да даде интервю. Няма да казвам конкретни имена, но бях свидетел на следното. В предварително уговорено студио седмица преди това бе поканен събеседник. Събеседникът пътува 100 км, получава достъп до радиото, влиза и в студиото журналистът вади диктофон и го записва с диктофон в студио – звукозаписно студио за съдържание. Това имам предвид. Трябва да бъдат преодолени... Може би не е обърнато достатъчно внимание на това. Аз разбирам, че трябва да има диалог, трябва да има колегиалност, но в крайна сметка е хубаво такива практики да бъдат парирани.

Пролет Велкова: Говорите за щети като последица от срива, който беше преживян миналата година, последици, които ощетяват финансово творци и продуценти. Загубен е архив с данни – това ли е? В какъв мащаб? Малко повече да обясните.

Маргарит Русев: Сега ще ви кажа. Това, което аз разбрах... Тук говорим за отчетите, които досега бяха автоматични към сдруженията за авторски и сродни права. Те бяха автоматично генерирани от програмата „Далет“. След срива след всички тези описи се премина към един подход самите сдружения като „Музикаутор“ чрез техни платформи да търсят да следят програмите на радиото и те да определят дали има съвпадение в авторските права. Като те отправиха писма към всички автори, творци да качат цялото си съдържание, тоест цялата си авторска продукция. Тук обаче искам да кажа, че за един творец, който има над 300 или 500 заглавия, това нещо е почти невъзможно. Тоест в случая този творец няма как да си качи цялата авторска продукция, за да може тя да бъде онлайн следена чрез такива програми, в които има предполагам и изкуствен интелект. И в крайна сметка тези автори са ощетени, и то най-продуктивните автори реално са ощетени.

Пролет Велкова: Сътрудничество с...

Габриела Наплатанова: Извинявам се, госпожо Велкова, с удължението заради кратката информация вече влизаме в десетте допълнителни минутки, така че остават и за мен и за Вас по няколко минути. Благодаря, продължете.

Пролет Велкова: Само един въпрос още, защото ми се стори любопитно това, което предлагате – сътрудничество с инфлуенсъри, подкастери и други дигитални творци. Звучи любопитно. Как да си го представя?

Маргарит Русев: То мисля, че се реализира вече в другите медии, мисля че и в Българската национална телевизия. Тук по-скоро говорих за „Бинар“, че може да сътрудничи с такива инфлуенсъри. Когато едно съдържание в партньорство или в някаква друга форма, или като покана за водещ, ководещ бъде реализирано с един инфлуенсър, то по този начин радиото привлича аудиторията, която е доста различна от тази на Българското национално радио. Тоест прибавяме ние нови аудитории към собствените. В интерес на истината имам пример. При нас започна работа един по-популярен изпълнител и имаме разширяване...

Пролет Велкова: Музикален изпълнител?

Маргарит Русев: Той като музикален редактор започна и започна да води предавания. Това веднага повиши интереса към музикалните предавания. Тоест тук не говоря за ново музикално предаване. Фактът, че той го води, веднага повиши интереса и според мен привлякохме нови аудитории, защото се чуват много нови слушателски гласове, които специално заради него се обаждат.

Пролет Велкова: Благодаря Ви.

Габриела Наплатанова: И аз благодаря.

Моите въпроси ще са кратки и по-технически.

Първо, до каква степен смятате, че навлизането на изкуствения интелект трябва да бъде допуснато в работата на общественото радио, тъй като това е тенденция, която и последните доклади на Европейския съвет за радио и телевизия активно посочват, че навлиза във всички обществени медии от мрежата на EBU.

Маргарит Русев: Веднага отговарям. Аз и в концепцията съм заложил, че към момента е необходимо, след навлизането на изкуствен интелект евентуално в приложение на БНР, е необходимо да бъде изготвена нова нормативна уредба, необходимо да бъдат обучени кадрите в каква степен и в какви ситуации да бъде използван.

Като казахте EBU се сетих, че гледах на официалната страница на EBU анонс за представяне на приложение мисля, че за телефон, което да помага в търсенето на дезинформацията, тоест да откроява фалшивите новини. Там, ако не се лъжа, бяха принципите „Търси се източникът“. Тоест, когато се намери този източник и той се окаже първоначален източник, тоест по време. И когато се намери този източник и се окаже, че той е недобросъвестен, недостатъчно доверен източник, това показва индикация, че е възможно тази информация да не е вярна.

Габриела Наплатанова: Благодаря за примера. Продължавам нататък с кратките въпроси.

Какво имате предвид по отношение синхронизиране на програмните схеми с лицензиите? Това звучи доста притеснително, при положение че СЕМ прави мониторинг за спазване.

Маргарит Русев: Разбирам, но в медийното пространство на няколко пъти, аз съм гледал и вие сте иницирали такива разговори, за такова едно синхронизиране на програмите към лицензиите. В случая смятам, че все пак трябва да има една такава проверка. Тук говорим особено за външна продукция – дали тази външна продукция е реална, дали всъщност не се отчита като външна продукция на наши бивши колеги, които са в пенсионна възраст, и просто са поканени като водещи. В тази посока имам предвид.

Габриела Наплатанова: Разбирам.

И последното пак е свързано с тенденциите да се избегнат така наречените новинарски пустини. Това са региони, които не се отразяват, не се покриват от новини. Каква би била ролята на регионалните центрове, на радиопрограмите по места според Вас? Все пак Вие имате значим опит в това нещо.

Маргарит Русев: Аз вече споменах, че липсват кореспонденти на място. През годините сме имали такива кореспонденти. Може би е хубаво да има, то може би зависи и от средствата, но повече командировки в такива региони, за да се отразява по някакъв начин проблемите на тези хора в тези региони. Разбира се, там са възможни и партньорства с журналисти, които работят и за други медии. И това е като вариант – да работят на хонорари, за да може наистина медиите да имат по-всеобхватно покритие, защото всеки един район, колкото и малък да е той, в крайна сметка е част от нашето общество и трябва да бъде подобавашо отразен.

Габриела Наплатанова: Много Ви благодаря.

Времето за нашите въпроси е почти към края си. Аз също исках да Ви питам малко повече да кажете за кросмедийните партньорства. Това, което визирате, на регионален принцип ли да бъде, на национален ли? Повече видео в платформите на радиото? Да дадете малко повече подробности.

Маргарит Русев: Ние в регионален мащаб сме го изпробвали този подход и сме имали доста успехи, но тук говорим за партньорства телевизия. Най-реалистичното партньорство е между двете обществени медии – БНТ и БНР. Ние в регионален мащаб винаги сме си партнирали, още повече че специално радио „Благоевград“ се помещава в една сграда с Регионалния телевизионен център и имаме изключително топли отношения и по всякакви теми, примерно наши събития те да отразят или обратното, винаги сме си

партнирали. Но това, понеже ме питате дали в национален или регионален, ние говорим и тези партньорства трябва да бъдат навсякъде. Тук говоря и за партньорство между нашите програми, между регионалните програми по различни теми, примерно по еднакви проблеми – проблеми с водоснабдяване, как се решава проблемът в един регион, в друг регион.

Габриела Наплатанова: Тъй като не виждам хора, които искат да зададат въпрос от БНР, ще Ви помоля с няколко думи да кажете за Вас кое е водещото във Вашата визия за управление на БНР, ако бъдете избран. Минута и половина и приключваме.

Маргарит Русев: Водещото е активното обучение може би на кадрите. Защо? Защото един подготвен кадър, един подготвен човек много по-лесно, много по-бързо, много по-качествено може да произведе съдържание. Тук говорим предимно в обучението за новите технологии и за новите медии. Важното е бързо да се търсят решения, разбира се, в резултат на диалог, но редакционните обсъждания не трябва да бъдат безкрайни. Тоест бързо да може да се формулират приоритети и бързо да се вземат решения, за да може медията бързо да се развива, а не да изостава.

Габриела Наплатанова: Благодаря Ви за изложените идеи.

Днес чухме първите четирима кандидати за позицията генерален директор на Българското национално радио. Бяха поставени доста проблеми, но бяха посочени и много решения.

Утре очакваме изслушванията на следващите трима кандидати, а това са госпожа Ива Дойчинова-Димитрова, господин Валерий Тодоров и Георги Даскалов, като изслушванията отново ще започнат от 10,00 ч. сутринта.

С това приключват днешните изслушвания. Благодаря.

д-р Габриела Наплатанова: **Галина Георгиева:**
и.д. председател

Къдринка Къдринова: **Пролет Велкова:**

д-р Симона Велева:

Стенограф:
Нина Иванова